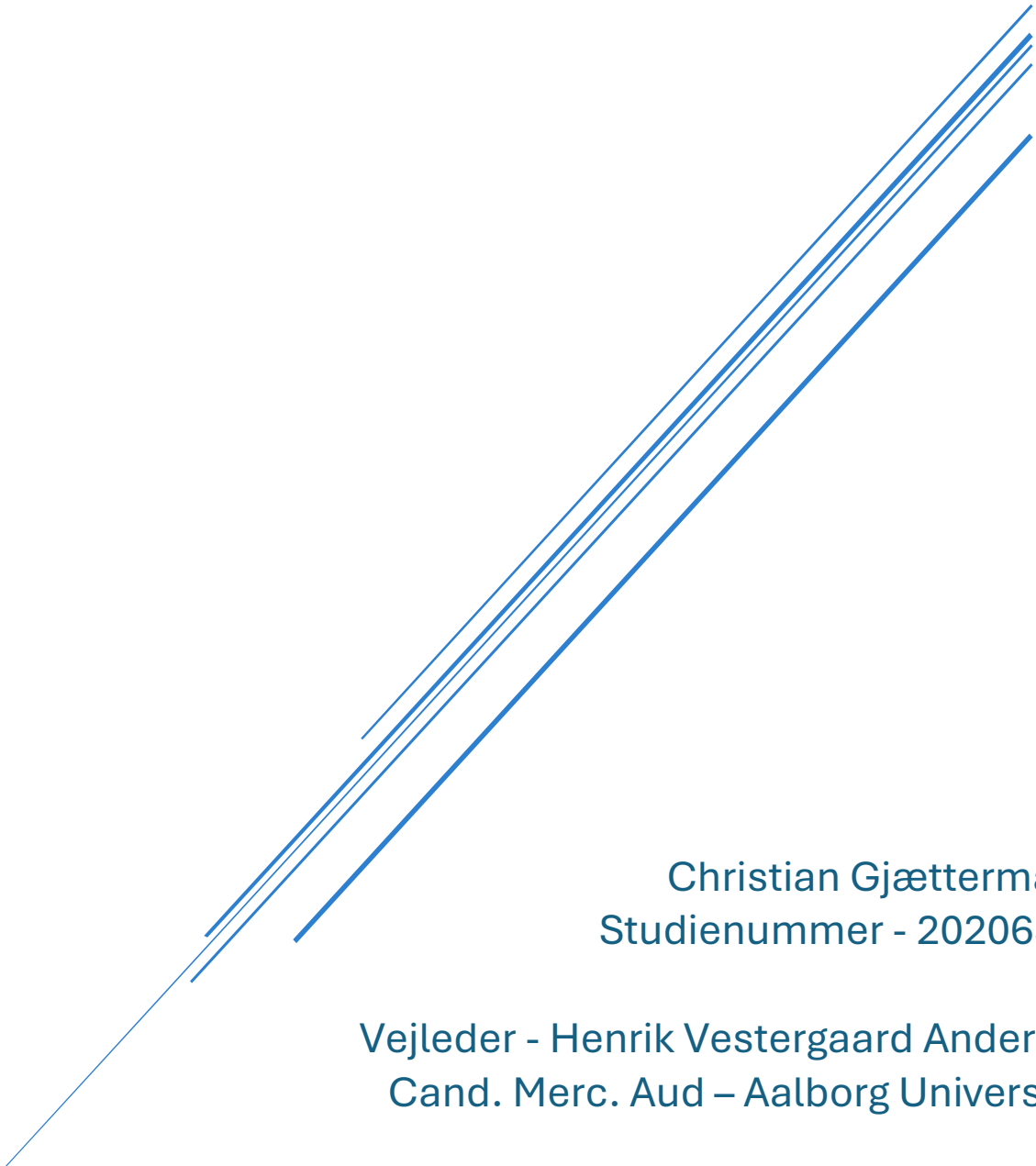

KAPITALEJERLÅN

Den selskabsretlige og skatteretlige behandling af kapitalejerlån, herunder ændringer til lovgivning og krav i forbindelse med behandlingen af disse.

Christian Gjættermann
Studienummer - 20206336

Vejleder - Henrik Vestergaard Andersen
Cand. Merc. Aud – Aalborg Universitet

Antal anslag – 126.446
Afleveringsdato - 02.06.2025

Abstract

For many years auditors have experienced challenges in preparing annual reports in Denmark with shareholders loans arising legally or not. This type of loan has been illegal in Denmark for many years, up until 2017 the shareholders loan wasn't legal in terms of the Danish Law enforcement.

In 2012 the Danish tax law implemented a new provision called LL § 16 E, which was to prevent controlling shareholders from obtaining loans in the company for private purposes and never repay the loans. In other terms the provision secured that shareholders loans would be taxed either through wages or dividends, making the loans riskier.

In 2017 there was a change in the Danish corporate law, which made it possible to obtain shareholders loans legally under specific conditions. The problem which remains significant is that the two instances don't cooperate. The shareholders loans in terms of SL § 210 haven't been compatible with the provision LL § 16 E from 2012.

This has caused challenges in terms of obtaining the shareholders' loans, to have been a part of common sense or simply uncertainty among the shareholders. The consequences of these illegal shareholder loans have been up for debate. The Danish government have from the 1. January 2025 adopted the cancellation of SL § 210 which is interesting to analyze and delve into.

As an auditor there can be many different challenges, both in terms of the auditing process, but also from an advisory aspect. The new and developing legislation makes it difficult for the auditor to fully understand and advise the clients in the correct way. The auditor is subject to the legislation, which means requirements to comply with, even though shareholders loan may seem incomprehensible even to the auditor.

The purpose of this thesis is to analyze the Danish laws about shareholders loans and the missing link between these, including an analyzation of a fictious case to illuminate the challenges from the perspective of the shareholders and the auditor.

Indholdsfortegnelse

Indledning	1
Problemformulering	2
Afgrænsning	3
Begreber, forkortelser og forklaringer	4
Metodevalg	5
Kildekritik	6
Kapitel 1 - teorien omkring kapitalejerlån	7
Selskabsretligt perspektiv	8
Selskabsloven § 210	8
Personkreds	10
Dispositioner	11
Undtagelser	12
Konsekvenser	13
Ophævelse af Selskabsloven § 210-212	16
Skatteretligt perspektiv	18
Ligningsloven § 16 E	18
Personkreds	19
Dispositioner	20
Undtagelser	22
Konsekvenser	22
Delkonkusion	24
Kapitel 2 - praksis omkring kapitalejerlån	25
Case kapitalejerlån	26
Reparation af det ulovlige kapitalejerlån	29
Regnskabsmæssig behandling	33
Kapitalejerlån i et koncernforhold	38
Afgørelser	40
SKM2023.273.HR – lån til kæreste - ej samlevende	40
SKM2021.596.VLR – løbende hævninger via mellemregning - dobbeltbeskatning	42
SKM2024.15.SR (bindende svar) – lån til søster	44
Kapitalejerlån efter 1. januar 2025	46
Delkonklusion	49
Kapitel 3 - udfordringerne omkring kapitalejerlån	50

Samspillet mellem selskabsret og skatteret.....	51
Ledelsesansvar	53
Revisors pligt og ansvar	54
Løsningsforslag	55
Konklusion	56
Perspektivering	59
Litteraturliste	61

Figuroversigt

Figur 1 - Kapitalejers mellemregningskonto

Figur 2 - Renteberegning af mellemregningskonto

Figur 3 - Tilbagebetaling ved ekstraordinært udbytte

Figur 4 - Tilbagebetaling ved løn

Figur 5 - Tilbagebetaling ved kombination af udbytte og løn

Figur 6 - Balance pr. 31. december 2024 for JN Murerfirma ApS

Figur 7 - Lovpligtig note omkring ”tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse”

Figur 8 - Fremhævelse i revisors påtegning

Figur 9 - Forbehold i revisors påtegning ”bortset fra konklusion”

Figur 10 - JN Murerfirma ApS I et koncernforhold

Indledning

Kapitalejerlån har i mange år været et større offentligt diskussionsemne, både hvad angår lovregulerende myndigheder og tilhørende rådgivere herunder revisorer. Kapitalejerne kan også have svært ved at forstå, når en lovlig disponering af deres egne tjente penge, alligevel kan få både administrative og økonomiske konsekvenser. Kapitalejerlån, lovlige eller ulovlige, er et område, som oplever stor debat og lovgivning, som også er blevet ændret af flere omgange.

Det ulovlige kapitalejerlån er ikke et nyt begreb i Danmark, da det helt frem til og med 2016 har været ulovligt at optage lån i selskaber fra et selskabsretligt perspektiv. Folketinget vedtog tilbage i 2016 lovforslag SL § 210 om selskabsretligt at gøre det muligt at optage lån, sikkerheder eller på anden måde at stille midler til rådighed for bl.a. kapitalejere, medlemmer og nærtstående til disse, dog under visse betingelser, som vil blive uddybet nærmere gennem afhandlingen.

Lovgivningen i Danmark har villet, at der skulle være forskel på hvordan kapitalejerlån behandles, hvorfor der skatteretligt forekommer andre regler. Folketinget fremlagde og vedtog i 2012 lovforslag LL § 16 E. Denne lovændring betyder fortsat i dag, at man skatteretligt anser denne type dispositioner uden tilbagebetalingspligt og derfor beskattes som løn eller udbytte. Det har i den mellemliggende periode betydet, at selskabsretligt lovlige kapitalejerlån i skatteretligt regi har givet indberetning, og tilbagebetaling som enten løn eller udbytte.

De ovenstående problematikker har imidlertid fået Folketinget til at vedtage et lovforslag vedr. selskabslovens regler om kapitalejerlån. Ophævelsen af selskabslovens § 210's regler om kapitalejerlån med ikrafttræden pr. 1. januar 2025 har til formål at gøre de selskabsretlige regler lettere. I første omgang er det også kun ud fra et selskabsretligt perspektiv, da LL § 16 E består, og det ikke betyder nogle ændringer skatteretligt.

Ophævelsen af kapitalejerlån får positiv kritik hos revisorer og øvrige rådgivere, men der vil fortsat være tvivl om samspillet mellem selskabs- og skatteretten, hvorfor det gennem afhandlingen søges analyseret og diskuteret, hvordan disse forhold kan gøres mindre komplekse for kapitalejere, virksomhedens medlemmer og revisorer, som er virksomhedens vigtigste sparringspartner, hvad angår denne type dispositioner.

Problemformulering

Indledningen i ovenstående afsnit beskriver kort nogle af de problematikker som denne afhandling har fokus på. Arbejdet med afhandlingen vil have udgangspunkt i behandlingen af kapitalejerlån, og de udfordringer, som kan være forbundet hermed. Dette ønskes undersøgt og belyst gennem nedenstående problemformulering:

Hvad er udfordringerne med et kapitalejerlån i praksis, og hvilken indflydelse får ophævelsen af selskabslovens §210?

Som et led i besvarelsen heraf, er det vurderet at nedenstående underspørgsmål kan bruges til redegørelse, analyse samt endelig diskussion på området for kapitalejerlån som helhed:

Hvordan er den danske lovgivning vedr. kapitalejerlån skruet sammen fra et selskabs- og skatteretligt synspunkt?

For at kunne analysere og diskutere problemstillingen vedrørende kapitalejerlån, er det nødvendigt at forstå den grundlæggende og nye lovgivning på området.

Hvad er praksis ved behandlingen af et kapitalejerlån før og efter ophævelsen?

Et kapitalejerlån berører flere områder, herunder selskabsret og skatteret. Det kan bedst analyseres gennem en case, hvor hele processen behandles, og en analyse af relevante afgørelser kan sammenlignes hertil. En analyse af praksis efter ophævelsen vil også give naturlig anledning til en sammenligning mellem den tidligere og nu vedtagne lovgivning.

Hvad er udfordringer omkring kapitalejerlån, og hvilken rolle har rådgiver?

I forbindelse med udarbejdelsen af afhandlingen, vil der knytte sig en dybere forståelse for området. Dette vil naturligt skabe oplæg til diskussion om samspillet mellem lovgivninger, rådgivers rolle og endeligt løsningsforslag til nuværende lovgivning.

Afgrænsning

For at kunne besvare problemformuleringen og tilhørende underspørgsmål er en afgrænsning nødvendig. Dette for at sikre en ensretning, og der er en helhed mellem problemformulering og afhandlingens endelige konklusion.

Der vil i afhandlingens besvarelse tages udgangspunkt i gældende lovgivning, men med redegørelse og sammenligning til nyere tids lovgivning. Afhandlingen vil derfor tage udgangspunkt i selskabsrettens § 210 med tilhørende ny lovgivning og skatterettens § 16 E i ligningsloven. Det vurderes ikke at tidligere lovgivning har relevans for afhandlingens problemformulering og besvarelse heraf.

Afhandlingen kommer til at omhandle kapitalejerlån i selskaber, og der vil ikke være fokus på personlige skatteforhold igennem virksomheds- og kapitalafkastordningen eller andre skattetransparente enheder. Ligeledes finder Selskabssloven jf. SL § 1 anvendelse på kapitalselskaber, herunder aktie- og anpartsselskaber. Der afgrænses derfor fra andre selskabsformer som ikke er aktie- eller anpartsselskaber.

Selskabssloven definerer i § 210 kapitalejerlån gennem både lån, sikkerhedsstillelser, midler stillet til rådighed og lån til moderselskaber. Der afgrænses i opgaven til at være fokus på udlån til kapitalejer og dennes nærtstående, da andre forhold vurderes at være mindre typisk end dispositioner foretaget direkte eller indirekte til og af kapitalejer. Øvrige dispositioner vil derfor udelukkende kort blive redegjort for.

Selskabsloven definerer i § 206-209 forhold vedr. selvfinansiering. Dette vurderes dog ikke at have relevans for afhandlingens helhed. Der afgrænses fra området, da der ikke er sket ændringer i denne lovgivning, og der udelukkende er fokus på kapitalejers hævninger til egne formål. Bestemmelserne for selvfinansiering vil dog kort indgå i afsnittet til perspektivering, da det vurderes at have relevans hertil.

Afhandlingen vil have fokus på den danske lovgivning vedr. kapitalejerlån, hvilket betyder at udenlandsk lovgivning og tilhørende regler, ikke vil blive beskrevet. Fysiske personer med udenlandsk skattepligt vil derfor heller ikke blive behandlet i afhandlingen.

Begreber, forkortelser og forklaringer

Dette afsnit skal vejlede og give læser klarhed igennem afhandlingen, så der ikke opstår tvivl om hvilke begreber der hentydes til. Forkortelser er ligeledes nævnt i dette afsnit, da der kan være flere ord som går igen.

Hvis der kræves en særskilt uddybelse eller forklaring på afsnit i afhandlingen, er det også vigtigt at oplyse til bruger i dette afsnit.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at der er forskel på betegnelsen af kapitalejerlån alt efter, hvilken lovgivning der er tale om. Selskabsretligt benævnes det 'kapitalejer', mens det i skatteretten betegnes 'aktionær'. Det skal gøres klart, at der i begge henseender er tale om lån (direkte eller indirekte) mellem et selskab og dets kapitalejere, ledelsesmedlemmer, nærtstående m.fl. Det er i afhandlingen besluttet at anvende 'kapitalejer' som fællesnævner.

Der kan opstå tvivl om hvad der indgår i betegnelsen 'kapitalejer', både fra et selskabs- og skatteretligt synspunkt. Jf. SL § 210 er en kapitalejer angivet som enten aktionær, medlem af direktion/bestyrelse, suppleanter samt tilsynsråd. Selskabsretligt indgår også nærtstående knyttet til ovenstående igennem ægteskab, slægtskab eller på anden vis særligt nærtstående. I skatteretten er dette mere simpelt defineret og dækker personer med bestemmende indflydelse gennem enten ejerforhold eller stemmerettigheder, og disses nærtstående.

Der vil i opgaven anvendes flere love/instanser. Disse er i afhandlingen forkortet jf. nedenstående:

Selskabsloven (SL)

Ligningsloven (LL)

Årsregnskabsloven (ÅRL)

Kildeskatloven (KSL)

Renteloven (RL)

Metodevalg

Afsnittet omkring metodevalg skal give læser viden om forudsætninger lagt for afhandlingens udarbejdelse. Her beskrives videnskabsteoretiske samt metodiske overvejelser foretaget inden samt i løbet af arbejdet med afhandlingen.

Der vil indledningsvist forsøges redegjort for den gældende lovgivning og de retslige bestemmelser vedr. kapitalejerlån, først og fremmest ud fra den juridiske metode, hvor bestemmelser og lovgrundlag giver en klar og tydelig definition af reglerne, i både selskabs- og skatteretten. Der vil tages udgangspunkt i den rets dogmatiske metode, med relevant lovgivning og lovforslag, herunder baggrunden for indførslen af ny lovgivning på området. Afhandlingens primære fokus vil være på gældende lovgivning, med forbehold for de nylige ændringer, hvor tidligere lovgivning også vil blive inddraget.

Tidligere og nuværende lovgivning og retsgrundlag vurderes at kunne findes ved hjælp af følgende kilder:

1. Grundloven
2. Love
3. Bekendtgørelser
4. Retspraksis
5. Styresignaler og vejledninger

Den juridiske metode skal danne grundlaget for forståelsen af området, og som leder afhandlingen videre til behandling af de udfordringer, som kapitalejerlån giver. Der er en forudindtaget holdning til, at kapitalejerlån er et område med udfordringer. I afhandlingen forsøges disse analyseret gennem praktiske problemstillinger med henhold til lovgivning og dertilhørende retspraksis ved afgørelser og domme.

Overordnet set anvendes den deduktive tilgang, som igennem en generel regel, eller sandhed, bliver anvendt indenfor et specifikt område eller tilfælde. Der er igennem det daglige virke som revisor af flere omgange oplevet udfordringer omkring kapitalejerlån, og som gennem afhandlingen forsøges analyseret med henblik på at kunne drage en konklusion om de generelle udfordringer med kapitalejerlån.

Kildekritik

Afhandlingen har til formål at opnå en større indsigt, og en dybere forståelse, for kapitalejerlån i et selskabs- og skatteretligt perspektiv, og der vil derfor i afhandlingen tages udgangspunkt i kvalitative data. Det er vurderet at indsamling af kvalitative data, i form af relevante love, lovbemærkninger, domme, afgørelser og vejledninger fra offentlige institutioner og myndigheder, kan benyttes til at opnå den større indsigt for området om kapitalejerlån.

Brug af primære kilder i afhandlingens besvarelse vil bestå af sekundære data i selskabs- og skattelovgivningen, som definerer den gældende lovgivning på essentielle områder indenfor kapitalejerlån. Herudover vil der blive behandlet relevante lovforslag med tilhørende bemærkninger og bekendtgørelser. Disse bruges for at opnå en fuldstændig forståelse for baggrunden bag lovgivningen, og hvad der har været af tanker i forbindelse med fremlæggelse og vedtagelse. Det er vigtigt med kildekritik overfor lovforslag og bemærkningerne hertil, men det er vurderet, at disse indeholder en stor pålidelighed, grundet de er opsat og vedtaget af højtuddannede fagfolk, med erfaring indenfor de relevante områder.

Afhandlingen vil også bestå af relevante domme, og afgørelser fra de danske domstole, som er medvirkende til at afgøre konsekvenserne af de ulovlige kapitalejerlån. Det kildekritiske syn på disse er vigtigt, da sagerne indeholder flere aspekter, og derfor vil den juridiske metode også inddrages for at sikre, at der er overensstemmelse mellem lovgivning og afgørelse. Det er vigtigt for afhandlingen af domme og afgørelser har en umiddelbar tidsnær forbindelse til nutiden, hvorfor det også er vigtigt at domme og afgørelser indeholder problemstillinger, som kan bruges til dækning af udfordringer ved kapitalejerlån og afhandlingens problemformulering.

Sekundære kilder vil i afhandlingen bestå af faglitteratur, artikler og relevant studiemateriale. Der opretholdes en kildekritisk sans til disse for at sikre at kilden har relevans/troværdighed, og der er et element om generel oplysning og rådgivning på området. Størstedelen af de danske og internationale revisionshuse har publiceret artikler og vejledninger på området for kapitalejerlån, og disse vurderes at kunne give et perspektiv for branchen og kapitalejerlån som helhed.

Kapitel 1 - teorien omkring kapitalejerlån

Det kapitel har til formål at oplyse om den generelle teori bag kapitalejerlånet i både selskabs- og skatteretlig forstand. Helt overordnet gælder der, for kapitalejerlånet, specielle regler alt efter, hvilket lovområde der arbejdes under.

Det er grundlæggende vigtigt at forstå, hvilken personkreds og dispositioner der er omfattet af disse regler. Det er også vigtigt med forståelsen omkring, hvordan et kapitalejerlån overholder reglerne for et lovligt lån, og modsat hvordan kapitalejerlånet bliver ulovligt, og hvilke konsekvenser dette medfører for kapitalejere m.fl.

Da der er vedtaget ny lovgivning på det selskabsretlige område, er det vigtigt at gennemgå og forstå bevæggrundene for ændringerne af den seneste lovgivning. En redegørelse for indholdet i lovforslaget og tilhørende bemærkninger vil derfor også blive belyst i dette afsnit.

Kapitlet har grundlæggende til formål at besvare problemformuleringens første underspørgsmål om hvordan den danske lovgivning vedr. kapitalejerlån er skruet sammen fra et selskabs- og skatteretligt synspunkt, og det vurderes ovenstående at kunne bidrage hertil.

Kapitlet afsluttes i en delkonklusion, som vil gennemgå de vigtigste områder og pointer fra kapitlet, og som delvist kan genanvendes i den afsluttende konklusion. Kapitlet skal danne grundlag for det næste afsnit om praksis for behandlingen af kapitalejerlån, både før og efter ophævelsen.

Selskabsretligt perspektiv

Begrebet omkring kapitalejerlån er opdelt i flere lovområder, det første der vil blive belyst, er det selskabsretlige område. Fælles for dette område er at det historisk set har været ulovligt at optage kapitalejerlån i et selskab, dette indtil vedtagelsen af et nyt lovforslag indført 1. januar 2017, samlet under bestemmelserne i SL § 210-215.

Selskabsloven § 210

Kapitalejerlån har i perioden 1. januar 2017 og frem til 1. januar 2025 været underlagt selskabslovens § 210. Hovedreglen for denne har været defineret således:

”Et kapitalselskab kan direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for kapitalejere eller ledelsen i selskabet, hvis betingelserne i stk. 2 er opfyldt. Tilsvarende gælder i forhold til kapitalejere eller ledelsen i selskabets moderselskab og i andre virksomheder end moderselskaber, der har bestemmende indflydelse over selskabet. 1. pkt. gælder også personer, der er knyttet til en person, som er omfattet af 1. eller 2. pkt. ved ægteskab, ved slægtskab i ret op- eller nedstigende linje, eller som på anden måde står den pågældende særlig nær.¹”

Hertil gør følgende sig gældende i SL § 210, stk. 2:

For at et kapitalselskab kan yde økonomisk bistand, jf. stk. 1, skal følgende betingelser være opfyldt:

- 1) Den økonomiske bistand skal kunne rummes inden for selskabets frie reserver, jf. § 180, stk. 2, og skal ydes på sædvanlige markedsvilkår.*
- 2) Beslutningen om at yde økonomisk bistand skal enten træffes af generalforsamlingen eller af selskabets centrale ledelsesorgan efter bemyndigelse fra generalforsamlingen.*
- 3) Beslutningen om at yde økonomisk bistand kan først træffes efter aflæggelsen af selskabets første årsrapport.*

¹ LBK nr. 1168 af 01/09/2023 § 210

Ovenstående betyder at et kapitalselskab kan stille midler til rådighed, hvis betingelserne er overholdt. Betingelsen omkring frie reserver fremkommer i SL § 180 stk. 2 og lyder således:

”Som udbytte kan kun anvendes frie reserver, hvorved forstås beløb, som i selskabets senest godkendte årsregnskab er opført som overført overskud, og reserver, som ikke er bundet i henhold til lov eller vedtægter, med fradrag af overført underskud².”

Dermed er det kun selskabets frie reserver fra den senest offentliggjorte årsrapport, der kan benyttes. Det vil sige at frie reserver, opstået efter aflæggelsen af seneste årsrapport, ikke indgår.

Den økonomiske bistand skal ligeledes ydes på sædvanlige markedsvilkår, og hvad angår sædvanlige markedsvilkår, er dette defineret i lovforslag L 23³. Forslaget definerer, at vilkårene for den økonomiske bistand skal svare til de vilkår som kapitalejer eller ledelsesmedlem ville kunne opnå i en bank. I samme lovforslag fremgår det i høringsnotat, at der skal foretages en kreditvurdering af låntager, som det også ses i andre forhold mellem kreditor og låntager.

Den anden betingelse er, at beslutning om dispositionen skal træffes på en generalforsamling eller af selskabets centrale ledelsesorgan, som dog skal have bemyndigelse, hvis der er flere ledelsesmedlemmer.

Den tredje betingelse foreskriver, at beslutningen om den økonomiske bistand først må ske efter aflæggelse af første årsrapport. Det er et udtryk for, at lånet skal være indenfor de frie reserver og disse kan ikke være til stede før aflæggelsen af den første årsrapport. Denne betingelse kan blive anset for mindre formalia, da det forudsættes, at selskabet har aflagt sin første årsrapport jf. SL § 180 stk. 2, for at der kan være tale om frie reserver.

² LBK nr. 331 af 20/03/2025 § 180

³ Lovforslag nr. L 23 – lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven, side 14

Personkreds

Herunder redegøres for den personkreds som indgår og opfylder betingelserne for kapitalejerlån i SL § 210. Personkredsen udgør både fysiske og juridiske personer, ledelsesmedlemmer og nærtstående til disse.

Kapitalejer

En kapitalejer er ifølge SL § 5 nr. 16 defineret som enhver med ejerskab af kapitalandele i et selskab⁴. Det er ubetydeligt hvor mange kapitalandele, størrelsen af andelene samt stemmerettigheder, kapitalejeren har rådighed over. En kapitalejer med ejerskab uden reelle rettigheder udover udbytte, er omfattet på lige vilkår.

Et kapitalejerforhold kan som nævnt udgøre både fysiske og juridiske personer. Det betyder fysiske og reelle ejere, men kan også være juridiske og legale ejere herunder kapitalselskaber, interessentskaber mv. men det er kun kapitalselskaber, som er relevant at benævne her.

Ledelsesmedlem

Et ledelsesmedlem omfatter samtlige medlemmer af ledelsen. En ledelse består i selskabsloven jf. § 5 nr. 20 af alle organer nævnt i nr. 4 og 5. Et ledelsesmedlem kan være et medlem af selskabets direktion, bestyrelse eller eventuelt tilsynsråd.

SL § 5 nr. 4 og nr. 5 omfatter det centrale ledelsesorgan og det øverste ledelsesorgan. De nærmere regler for henholdsvis det centrale- og det øverste ledelsesorgan vil ikke blive defineret yderligere, men den mest anvendte sammensætning er en bestyrelse med en direktion, hvor det i begge tilfælde vil være bestyrelsen som både det centrale- og det øverste ledelsesorgan.

Moderselskab

Et moderselskabs kapitalejere og ledelse er omfattet på lige vilkår som selskabets ejere og ledelse. Det fremgår i SL § 7 om koncernforhold, at en bestemmende indflydelse er beføjelsen til at styre en dattervirksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Den

⁴ LBK nr. 331 af 20/03/2025 § 5

bestemmende indflydelse foreligger, når moderselskabet direkte eller indirekte gennem en dattervirksomhed ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i en virksomhed.

Nærtstående parter

Nærtstående parter er i SL § 210 defineret som nærtstående til kapitalejere og ledelsesmedlemmer i et selskab. Udlån til disse vil blive anset som et kapitalejerlån på lige fod med et udlån til kapitalejer eller et ledelsesmedlem. Definitionen på en nærtstående beskrives i SL § 210 som værende personer ved ægteskab, slægtskab i ret op- eller nedstigende linje eller på anden måde står den pågældende særligt nær.

Definitionen på en nærtstående må heraf betegnes som ægtefælle, bedsteforældre, forældre, børn og børnebørn som indgår i et slægtskab. Personer, som står den pågældende særligt nær, kan bedst defineres som søskendeforhold samt samlevende i et vidst omfang.

Begrebet nærtstående har haft til formål at sikre, at kapitalejer eller ledelsesmedlem ikke brugte nærtstående til at sikre sig en utilbørlig fordel, og blot låne midlerne til disse, i stedet for sig selv, og på den måde omgik reglerne.

Dispositioner

Herunder redegøres det, hvilke typer af dispositioner, der opfylder betingelserne for kapitalejerlån i SL § 210. Denne type dispositioner har det til fælles, at de på den ene eller den anden måde, direkte eller indirekte, stiller midler til rådighed for den ovenstående personkreds.

Lån

Lån er omfattet af direkte eller indirekte udlån til selskabets medlemmer. Personkredsen er beskrevet i tidligere afsnit og omfatter et udlån fra selskabet i form af likvider og øvrige effekter, herunder kontanter, værdipapirer mv.⁵ Med andre ord er det en privat tilførsel af aktiver, som modtageren har pligt til at skulle betale tilbage.

⁵ Martin Chr. Kruhl & Ole B. Sørensen – kapitalejerlån og selvfinansiering – side 36

Lånet skal sidestilles med et hvilket som helst andet udlån optaget på markedsvilkår, og altså behandles som et kapitalejerlån i alle tilfælde, hvor der ikke er et indlån til modregning, og som kan rumme dispositionen.

Sikkerhedsstillelse

SL § 210 inkluderer også sikkerhedsstillelser, som er stillet af selskabet for medlemmer, som ligeså er beskrevet i tidligere afsnit. Sikkerhedsstillelsen omfatter, at et medlem har stillet sikkerhed for private dispositioner såsom tredjemands pant, kaution eller en garanti. Altså er der foretaget dispositioner i privat regi, men med sikkerhed i selskabets midler, går dette ind under reglerne for kapitalejerlån.

Midler stillet til rådighed

Midler stillet til rådighed dækker i terminologien over alt det, som hverken er et udlån eller en sikkerhedsstillelse, men er ikke defineret nærmere og bruges i teorien som et opsamlingsbegreb⁶.

Fælles for alle dispositioner er, at der ikke findes en bagatelgrænse, og selv et ubetydeligt lån bliver omfattet af reglerne, ligegyldigt størrelse.

Undtagelser

Som med meget andet lovgivning findes der ikke regler uden undtagelser. I dette afsnit vil der blive redegjort overordnet for to undtagelser, da de resterende ikke vurderes relevante for afhandlingen og besvarelsen heraf.

SL § 211 - Moderselskabslån

Det fremgår af SL § 211 at *"uanset om betingelserne i § 210 stk. 2 ikke er opfyldt, kan et kapitalselskab direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for danske og visse udenlandske moderselskabers forpligtelser⁷."*

Det betyder at der frit kan ydes lån og stilles sikkerhed for forpligtelser som opstår i et moderselskab. Det ses oftest i praksis at et datterselskab stiller midler til rådighed, sikkerhed

⁶ Martin Chr. Kruhl & Ole B. Sørensen – kapitalejerlån og selvfinansiering – side 46

⁷ LBK nr. 1168 af 01/09/2023 § 211

eller anden garanti for moderselskabets forpligtelser. Som et led i sambeskatningsforholdet, er det moderselskabet som afregner selskabsskatten, og dette ender i praksis oftest ud i et lån hos datterselskabet, da der ikke er tilstrækkelig likviditet i moderselskabet.

Teoretisk er der ikke noget som hindrer at låne penge i en opadgående linje fra datterselskab til moderselskab. Dette sker også i praksis via en mellemregning, gennem enten direkte overførsel af likvider eller betaling for forpligtelser i moderselskabet herunder revisorregning og selskabsskat.

SL §212 - Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner

Det fremgår af SL § 212 at *”uanset om betingelserne i § 210 stk. 2 ikke er opfyldt, kan et kapitalsekskab som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for personkredsen, der er nævnt i § 210⁸.”*

I bemærkninger til lovforslaget fra 2016⁹ fremgår det at en sædvanlig forretningsmæssig disposition er kendetegnet ved en løbende disposition af samme karakter med uafhængige parter. Her gælder det dog en konkret vurdering om transaktionen er sædvanlig for selskabet, indenfor branchen og om de øvrige betalingsbetingelser svarer til de vilkår, som ville være opnået hos en tredjemand.

Konsekvenser

SL § 215 omfatter tilbagebetalingspligten i henhold til et ulovligt kapitalejerlån. Det gør sig gældende, at et ulovligt udlån fra et selskab, til kapitalejer eller andet medlem, straks skal betales tilbage på vilkår, som definerea yderligere i afsnit herunder.

Selskabslovens § 215

Et kapitalejerlån som er i strid med SL § 210 eller et direkte ulovligt kapitalejerlån som ikke er defineret i undtagelserne, skal jf. SL § 215 stk. 1 tilbagebetales straks efter opståen:

”Hvis et kapitalsekskab har ydet økonomisk bistand i strid med §§ 206 og 210, skal beløbet tilbageføres til selskabet sammen med en årlig rente af beløbet svarende til den rente, der er

⁸ LBK nr. 1168 af 01/09/2023 § 212

⁹ Lovforslag nr. L 23 – lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven, side 7

fastsat i § 5, stk. 1 og 2, i lov om renter ved forsinket betaling m.v., med et tillæg af 2 pct., medmindre højere rente er aftalt¹⁰.

Det fremgår ligeledes af SL § 215 stk. 2, at hvis der ikke kan findes tilbagebetaling eller på anden vis aftale om økonomisk bistand, indestår personen som har foretaget dispositionen for et eventuelt tab, som selskabet måtte blive påført.

Renteforhold

Den årlige tilskrevne rente på udlånet skal svare til den i RL § 5 stk. 1 og 2 foreskrevne sats sammen med et tillæg på 2 pct. Den årlige rente er fastsat ud fra Nationalbankens officielle udlånsrente, som fastsættes hvert år til den 1. januar og 1. juli. Hertil kommer et fastsat tillæg på 8 pct.

Dermed tilskrives modtager af selskabets ulovlige udlån en rentetilskrivning på fast 10 pct. foruden den gældende udlånsrente, også kaldet morarenten¹¹.

Den seneste udlånsrente fastsat af Nationalbanken lyder pr. 1. januar 2025 på 2,75 pct., hvilket giver en samlet rentetilskrivning på 12,75 pct. og som er et udtryk for den minimumsrente, der skal tilbagebetales oveni det oprindelige udlån, som er modtaget fra selskabet.

Tilbagebetaling via udbytte

Ved tilbagebetaling af et kapitalejerlån via udbytte skal kapitalejeren sikre, at det udloddede nettoudbytte kan dække selskabets fordring inkl. renter, hvis kapitalejeren ønsker at lade selskabet betale de tilskrevne renter jf. tidligere afsnit. Med nettoudbytte menes, at det er nettobeløbet som kommer til udbetaling og tilhørende modregning. Det betyder i praksis, at der jf. KL § 65 skal indeholdes kildeskat af det udloddede udbytte¹². Da tilbagebetalingen af udbyttet er nettoudbyttet, skal der i praksis regnes baglæns, så det udloddede udbytte efter 27 pct. udbytteskat svarer til fordringen som selskabet har til gode.

¹⁰ LBK nr. 1168 af 01/09/2023 § 215

¹¹ <https://forbrug.dk/regler/opslagsvaerk-forbrugerleksikon/morarenten>

¹² LBK nr. 460 af 03/05/2024 § 65

En sådan udlodning af udbytte kan foretages som et henholdsvis ordinært udbytte og et ekstraordinært udbytte jf. bestemmelserne i SL § 180 og 182. I begge tilfælde er det en generalforsamlingsbestemt beslutning.

Tilbagebetaling via løn

Ved tilbagebetaling af kapitalejerslån via løn skal kapitalejeren ligeledes sikre, at nettolønnen kan dække selskabets fordring inkl. renter, hvis kapitalejeren ønsker at lade selskabet betale de tilskrevne renter. Ligesom ved udbytte, skal der ved tilbagebetaling af løn jf. KL § 46 indeholdes kildeskat af lønudbetalingen¹³. På samme måde som med udbyttet skal der i praksis regnes baglæns, så nettolønnen efter kildeskat svarer til fordringen som selskabet har til gode.

En udlodning via løn vil i flere tilfælde ske på bagkant af et regnskabsår, og har selskabet kalenderår, vil det også ske på bagkant af skatteåret. I dette tilfælde indberettes lønindkomsten tilbage i den periode, som lønnen vedrører og selskabet får, ved tilbagebetaling via løn, fradrag for udbetalingen som en driftsomkostning.

Begge metoder til tilbagebetaling vil blive analyseret nærmere i et senere afsnit om en case-virksomhed. Her vil den selskabs- og skatteretlige samt regnskabsmæssige behandling blive gennemgået, inklusiv en tilbagebetaling i en kombination af ovenstående.

¹³ LBK nr. 460 af 03/05/2024 § 46

Ophævelse af Selskabsloven § 210-212

Folketinget fremsatte d. 5. november 2024 lovforslag L 72 om ophævelse af SL § 210-212.

Lovforslaget blev fremsat af Erhvervsminister Morten Bødskov og indeholdt konkret et forslag om at ophæve SL § 210–212 og bestemmelserne om ydelse af lån til kapitalejere, ledelsesmedlemmer m.fl.

De tidligere gældende selskabsretlige regler er gennemgået i tidligere afsnit og den tilhørende lovgivning herfor. Her vil kort blive gennemgået hvad lovforslag L 72 indeholder, fra Erhvervsministeriets overvejelser og til hvilke ændringer der bliver foreslået¹⁴. Derudover vil Erhvervsstyrelsens vejledning også kort blive beskrevet.

Erhvervsministeriets overvejelser

Helt overordnet er det Erhvervsministeriets opfattelse, at muligheden for ydelse af kapitalejerlån uden særlige betingelser, vil give selskaberne en større fleksibilitet. Ophævelsen vil betyde, at selskabets revisor samt Erhvervsstyrelsen ikke længere er påtvunget at påse betingelserne for at kunne yde kapitalejerlånet er opfyldt.

En overvejelse har været om afskaffelsen vil stille beskyttelsen imod kreditors eventuelle økonomiske tab anderledes, men da det er ledelsens opgave at sikre, at lånet er optaget i selskabets interesse, og at det ligeledes er ledelsens pligter at sikre, at selskabet har et forsvarligt kapitalberedskab, vurderes der ikke usikkerhed forbundet hermed.

Erhvervsministeriet lægger vægt på, at det er ledelsens pligt at sikre, at et kapitalejerlån er forsvarligt ift. den økonomiske situation efter bestemmelserne i SL § 115-118, samt at dispositionen er lovlig. Erhvervsministeriet lægger også vægt på, at manglende overholdelse af disse pligter kan straffes med bøde jf. selskabsloven § 367 stk. 1.

Endeligt går overvejelserne om verserende retssager om ulovlige kapitalejerlån, da Straffelovens § 3 fastsætter, at påkendelse ved domstol skal ske efter seneste lov. Ophævelsen af § 210-212 bør derfor, ifølge Erhvervsministeriet, føre til frafald af straffesager,

¹⁴ Lovforslag nr. L 72 – lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven, side 7

som indgår i denne lovgivning. Det vurderes derfor ikke, at der er behov for særlig overgangsbestemmelser om de verserende retssager.

Den foreslåede ordning

Det er i ordningen foreslået, at årsregnskabslovens krav om omklassificering ikke længere vil gælde for kapitalejerlån, dette vil medføre, at et kapitalselskab direkte eller indirekte vil kunne stille midler til rådighed for tidligere nævnte personkreds, uden begrænsning.

Der gøres opmærksom på at restriktioner ift. selvfinansiering består, men som ikke er en del af denne afhandling. I henhold til tidligere lovgivning i SL § 210-212 vil ledelsen, efter vedtagelsen, fremadrettet skulle foretage en forretningsmæssig vurdering af dispositioner omkring udlån til kapitalejere m.fl.

Lovforslaget lægger til sidst ikke op til ændringer af de skatteretlige regler, hvorfor at kapitalejerlån til fysiske personer med bestemmende indflydelse fortsat vil være underlagt LL §16 E, og som vil blive redegjort i det næste afsnit.

Erhvervsstyrelsens vejledning

Ophævelsen af SL § 210-212 har givet Erhvervsstyrelsen anledning til at udarbejde en vejledning som følge heraf. Erhvervsstyrelsen skriver i deres notat, at der fortsat vil være kontrol af korrekt klassificering i årsrapporten, samt om der er foretaget nødvendige nedskrivninger mv.

Rentetilskrivningen jf. SL § 215 er efter ophævelsen i strid med bestemmelserne, hvorfor forrentning af ulovlige kapitalejerlån kun skal ske frem til og med d. 31. december 2024¹⁵.

Fremadrettet er det ledelsens pligt at sikre sig, at dispositionerne er i selskabets interesse, og der er tilstrækkeligt kapitalberedskab. Ledelsen kan ifølge Erhvervsstyrelsen sikre sig, at de generelle regler overholdes ved at lånevilkårene foregår på sædvanlige markedsvilkår eller yderligere i selskabets favør.

¹⁵ Ophævelse af bestemmelser om kontrol med kapitalejerlån | erhvervsstyrelsen.dk

De nærmere vejledninger om revisors ansvar og rolle bliver analyseret i kapitel 2, i et afsnit om den regnskabsmæssige behandling, mens revisors rolle vil blive diskuteret i kapitel 3 i et særskilt afsnit.

Skatteretligt perspektiv

Kapitalejerlånet er som nævnt opdelt i to overordnede lovområder. Det næste som vil blive belyst, er det skatteretlige område. Det skatteretlige område har historisk set behandlet kapitalejerlån på samme måde som i selskabsretten. Dette ændrede sig markant ved vedtagelsen af et nyt lovforslag indført 1. januar 2012 samlet under LL § 16 E.

Ligningsloven § 16 E

Kapitalejerlånet havde frem til 1. januar 2012 ikke været underlagt en decideret lovgivning og blev behandlet på samme vilkår som i selskabsretten. Dette ændrede sig dog med indførslen af LL § 16 E, som er defineret således:

”Hvis et selskab m.v. omfattes af selskabsskattelovens § 1, stk. 1, nr. 1 eller 2, og tilsvarende selskaber m.v. hjemmehørende i udlandet direkte eller indirekte yder lån til en fysisk person, behandles lånet efter skattelovgivningens almindelige regler om hævninger uden tilbagebetalingspligt, forudsat at der mellem långiver og låntager er en forbindelse omfattet af § 2. 1. pkt. finder ikke anvendelse på lån, der ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, på sædvanlige lån fra pengeinstitutter eller på lån til selvfinansiering som nævnt i selskabsloven § 206, stk. 2. 1. og 2. pkt. finder tilsvarende anvendelse på sikkerhedsstillelser og på midler, der stilles til rådighed¹⁶.”

Stk. 2. Ved tilbagebetaling af lån m.v., der er beskattet efter stk. 1, medregnes det tilbagebetalte ikke ved opgørelsen af selskabets skattepligtige indkomst.”

Ovenstående betyder, at selskaber som er omfattet af SL § 1, og som yder lån til en fysisk person, skal behandle og beskatte låntager efter de almindelige regler om hævninger, uden tilbagebetalingspligt. Formålet med indførslen var at fjerne kapitalejere, ledelsesmedlemmer og disses nærtståendes incitament til at optage lån i selskabet som et alternativ til enten

¹⁶ LBK nr. 42 af 13/01/2023 § 16 E

almindelig løn eller udbytte, vel og mærke uden skattepligt¹⁷. Det betyder, at hvad der selskabsretligt kan anses for et ”lån” i skatteretten, anses for en ”hævning” og uden tilbagebetalingspligt.

Personkreds

Herunder redegøres for den personkreds, som indgår og opfylder betingelserne for kapitalejerlån i LL § 16 E. Personkredsen udgør udelukkende fysiske personer og nærtstående til disse.

Kapitalejer

Det fremgår i ovenstående LL § 16 E at et lån skal være ydet direkte eller indirekte fra et selskab til en fysisk person, og disse skal være forbundet via LL § 2 punkt 1, med ordlyden:

”Hvorover fysiske eller juridiske personer udøver en bestemmende indflydelse¹⁸”

Den bestemmende indflydelse kan yderligere defineres ud fra LL § 2 stk. 2:

”Ved bestemmende indflydelse forstås ejerskab eller rådighed over stemmerettigheder, således at der direkte eller indirekte ejes mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller rådes over mere end 50 pct. af stemmerne.”

Et kapitalejerlån skal altså skatteretligt være udstedt til en fysisk person med ejerskab eller stemmerettigheder over 50 pct. Hertil skal der yderligere medregnes eventuelle kapitalandele eller stemmerettigheder ejet i koncernforbundne selskaber, i personligt regi af kapitalejer og dennes nærtstående.

I selskabsloven fremgår det jf. tidligere afsnit, at alle kapitalejere, ledelsesmedlemmer samt nærtstående til disse er omfattet af reglerne om kapitalejerlån, hvor det selskabsretligt kun er kapitalejere med en ejerandel eller stemmerettigheder på over 50 pct. og disses nærtstående.

¹⁷ Lovforslag nr. L 199 – lov om ændring af ligningsloven, side 8

¹⁸ LBK nr. 42 af 13/01/2023 § 2

Nærtstående

Et kapitalejerlån udøvet fra et selskab til en fysisk person inkluderer også nærtstående til denne. Dette ifølge LL § 16 H stk. 6 som defineres:

”Den skattepligtige anses for at kontrollere et selskab, hvis vedkommende direkte eller indirekte eller i fællesskab med nærtstående ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen i selskabet eller råder over mere end 50 pct. af stemmerne i selskabet. Som nærtstående anses den skattepligtiges ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses ægtefæller eller dødsboer efter de nævnte personer. Stedbarns- og adoptivforhold sidestilles med ægte slægtskabsforhold¹⁹.”

Det er værd at bemærke at nærtstående inkluderer stedbarn- og adoptivforhold, som altså også er omfattet af reglerne for nærtstående.

Udlån til søskende, kærester, samlevende mv. som ikke umiddelbart er nævnt, indgår ikke direkte i reglerne for nærtstående, men der er set flere svar og afgørelser på dette område²⁰, som også analyseres nærmere i senere afsnit. Disse afgørelser lægger til grund for, at udlånet indirekte har passeret kapitalejers privatøkonomi og er derfor alligevel blevet skattepligtige jf. LL § 16 E.

Dispositioner

Herunder redegøres det, hvilke typer af dispositioner, der opfylder betingelserne for kapitalejerlån i LL § 16 E. Dispositionerne omfatter de samme som i SL § 210 og har det til fælles at de på den ene eller den anden måde stiller midler til rådighed for kapitalejer.

Lån

Lån er i skatteretlig forstand også omfattet af både direkte eller et indirekte udlån til selskabets kapitalejer, eller dennes nærtstående. Personkredsen er beskrevet i ovenstående afsnit, og det direkte lån omfatter et udlån fra selskabet igennem hævninger af kontanter eller

¹⁹ LBK nr. 42 af 13/01/2023 § 16 H

²⁰ SKM2024.14.SR – bindende svar – lån til eneanpartshavers bror

overførsler af likvider til privatkonto, hævninger til dækning af private udgifter eller handel med selskabet, hvor selskabet får et tilgodehavende hos kapitalejeren.

Lånet skal ligesom i SL § 210 sidestilles med et hvilket som helst andet udlån optaget på markedsvilkår og mellem uafhængige parter. Hvis et udlån ikke opfylder armslængdeprincippet, har Skattestyrelsen jf. LL § 2 mulighed for at korrigere dette sådan, at det ville svare til samme vilkår mellem to uafhængige parter²¹.

Det indirekte lån er ikke defineret på samme måde som det direkte lån til kapitalejer, men er i lovforslaget L 199 ved indførsel af LL § 16 E forstået som et lån, der er opstået ved at selskabet har overtaget en fordring mod en kapitalejer, at selskabet har købt et pantebrev som er udstedt af kapitalejeren, eller at selskabet har lånt penge til nærtstående personer²². Den sidste disposition om udlån til nærtstående vil blive analyseret nærmere i et senere afsnit.

Sikkerhedsstillelse

LL § 16 E inkluderer ligesom i SL § 210 også sikkerhedsstillelser, som er stillet af selskabet for personkredsen, der ligeså er beskrevet i tidligere afsnit. Sikkerhedsstillelsen omfatter her, at kapitalejer eller dennes nærtstående har stillet sikkerhed i selskabet for private dispositioner. Ved sikkerhedsstillelse foretages der altså ingen hævning, men udelukkende ved dispositioner foretaget i privat regi og med sikkerhed i selskabets midler.

Midler stillet til rådighed

Skatteretligt dækker ”midler stillet til rådighed” også over alt det, som hverken er et decideret udlån eller en sikkerhedsstillelse, men er heller ikke defineret nærmere.

En fællesnævner for dispositionerne er at der heller ikke i LL § 16 E findes en bagatelgrænse, så selv et eventuelt dagslån, og andre mindre lån, bliver omfattet af reglerne.

²¹ Martin Chr. Kruhl & Ole B. Sørensen – kapitalejerlån og selvfinansiering – side 93

²² Lovforslag nr. L 199 – lov om ændring af ligningsloven, side 28

Undtagelser

Som i selskabslovgivningen findes der også, fra et skatteretligt perspektiv, undtagelser. I dette afsnit vil der blive redegjort for en overordnet undtagelse, da de resterende ikke vurderes relevante for afhandlingen og besvarelsen heraf.

Sædvanlige forretningsmæssige dispositioner

Det fremgår af LL § 16 E, at selvom betingelserne ikke er opfyldt, kan et kapitalselskab som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition blive fritaget for skattepligt. Det fremgår af bemærkninger til lovforslaget LL 199 fra 2012 at en sædvanlig forretningsmæssig disposition, som er inspireret af SL § 212, er fritaget for beskatning. En sædvanlig forretningsmæssig disposition vil betegnes som et lån, opstået i kapitalejers almindelige samhandel med selskabet, hvis handlen er på samme vilkår, som selskabets andre kunder har.

Konsekvenser

Et kapitalejerlån har på trods af ligheder til selskabsretten en anden konsekvens i et skatteretligt henseende, da det som nævnt tidligere behandles efter de almindelige regler om hævnings og uden tilbagebetalingspligt. Et kapitalejerlån skal skatteretligt beskattes hos kapitalejer, eller nærtstående, som udbytte eller løn²³. I lovforslag L 199 fra 2012, fremgår det som en konsekvens af, at kapitalejere, indtil da havde optaget lån i selskabet som et skattefrit alternativ. Det var i lovforslaget vurderet, at løsningen på dette var at beskatte kapitalejers hævnings ved hjælp af udbytte eller løn.

Om dispositionen anses som et udbytte eller som løn afhænger af flere faktorer, herunder om det er kapitalejer eller nærtstående, som har foretaget denne, og om der er et ansættelsesforhold, som gør sig gældende til indberetning og beskatning via løn.

Er der tale om en hævning, som anses for værende et udbytte, jf. LL 16 A vil der være tale om indberetning som udbytte og beskatning som aktieindkomst. Dette kan kun ske til kapitalejer, som har bestemmende ejerandel eller stemmeret til at modtage udbytte i selskabet. Udbytte til udlodning af fordringen beregnes på samme måde som i selskabsretten med indeholdt kildeskat 27 pct. og skal ligeledes regnes baglæns, som et nettoudbytte. Her findes ingen

²³ Lovforslag nr. L 199 – lov om ændring af ligningsloven, side 8

fradragsret for udlodningen i selskabet, og det er et krav, at der er frie reserver hertil i selskabet, som det også gør sig gældende selskabsretligt.

Er der indgået et ansættelsesforhold mellem selskabet, kapitalejer og/eller dennes nærtstående, kan dispositionen udloddes og beskattes som lønindkomst, hvad anses for rimelig aflønning. Er der tale om et ansættelsesforhold, beskattes modtager af den samlede hævnning som almindelig personlig indkomst. Beskatning heraf beregnes også på samme vilkår som i selskabsretten med indeholdt kildeskat. Selskabet har ved udlodning via løn ligeledes fradrag for omkostningen, da det indgår i reglerne i SL § 6 stk. 1 omfattet i ”driftsomkostningsbegrebet”²⁴.

Pligter

Selskabet er i forbindelse med behandlingen af sådanne dispositioner forpligtet til at indeholde 27 pct. udbytteskat ved indberetning af hævnningen som udbytte. Dette gør sig også gældende jf. KSL § 65, hvortil de almindelige regler for frie reserver og vedtagelse besluttet på en generalforsamling mv. gør sig gældende.

Ved behandling af hævnning som lønindkomst er selskabet også forpligtet til at indeholde A-skat samt AM-bidrag i forbindelse med indberetningen til Skattestyrelsen.

Endeligt vil selskabet modtage en renteindtægt i form af forrentning af lånet jf. tidligere afsnit i SL § 215. Disse renter er ikke fradragsberettigede, og skal medtages i den skattepligtige indkomst. Der sker således beskatning hos kapitalejer og dennes selskab, da renter på kapitalejers lån ikke skattemæssigt anses som et lån²⁵.

Dobbeltbeskatning

Et andet forhold som gør sig gældende i et skatteretligt perspektiv er den såkaldte ”dobbeltbeskatning”. Det er i tidligere afsnit defineret, hvordan det selskabsretligt behandles og gennem SL § 215 om tilbagebetalingspligt. Dog gør andre regler sig gældende i LL § 16 E. Det nævnes i lovforslag L 199, at beskatning af lånet ikke ophører ved tilbagebetaling, hvorfor hver enkelt hævnning i selskabets favør bliver skattepligtigt.

²⁴ Juridisk vejledning 2025-1 – C.C.2.2.1.2 Driftsomkostningsbegrebet

²⁵ Juridisk vejledning 2025-1 – C.C.3.5.3.3 Aktionærlån – renteindtægter og renteudgifter

Det betyder i praksis, at opståen af et ulovligt kapitalejerlån, men som selskabsretligt tilbagebetales umiddelbart bagefter, fortsat vil skulle beskattes efter LL § 16 E. Skatteretligt anses hver enkelt hævnning som tidligere redegjort uden tilbagebetalingspligt, hvorfor der ikke tages hensyn til, at lånet rent selskabsretligt er betalt tilbage. Enhver hævnning, som giver selskabet en fordring imod kapitalejer, vil skulle indberettes som enten udbytte eller løn. Dobbeltbeskatnings begrebet kommer altså til anvendelse, når kapitalejer selskabsretligt har indfriet lånet, men alligevel skal beskattes skatteretligt.

Delkonkusion

Ved gennemgang af teorien bagved de selskabs- og skatteretlige bestemmelser i området for kapitalejerlån, er det tydeligt at på trods af enkelte ligheder mellem de to lovgrundlag, så er det et område som er præget af stor kompleksitet. Samspillet mellem de to lovområder kan til tider virke modsætningsfyldt. Dette gør sig specielt gældende i personkredsen i de to forskellige lovområder, hvor den selskabsretligt indeholder enhver kapitalejer, ledelsesmedlemmer, moderselskaber og nærtstående til disse, men selskabsretligt kun indeholder kapitalejere med bestemmende indflydelse og disses nærtstående.

Der gælder samme regler for, hvilke dispositioner der foretages, hvad enten det er i selskabs- eller skatteretten. Dog er der i selskabsretten mulighed for undtagelse af udlån til moderselskaber. Det giver selskabsretligt mulighed for at yde lån, stille sikkerhed og midler til rådighed for et moderselskab.

Konsekvenserne af et kapitalejerlån kan være svære at finde ud af, da de to retsinstanter lovgiver forskelligt. Selskabsretligt er det foruden udbytte eller løn muligt at tilbagebetale fordringen med kontanter eller likvider, mens et kapitalejerlån i skatteretten anses for en hævnning uden tilbagebetalingspligt. Lovforslag L 199 har medført, at uagtet lånet er tilbagebetalt selskabsretligt, beskattes hævnningen alligevel som enten udbytte eller løn. En selskabsretlig tilbagebetaling, medfører skatteretligt til en dobbeltbeskatning.

Selskabsretten har med vedtagelsen af forslag L 72 ophævet reglerne i SL § 210-212 og har i denne forbindelse bevæget sig i retning af en større fleksibilitet for kapitalejere. Konkret betyder vedtagelsen, at det fremadrettet i større omfang vil være ledelsens pligt at påse og

overholde betingelserne for, at de foretagne dispositioner ikke stiller selskabets kapitalberedskab og dets kreditorer i dårligere stilling. Vedtagelsen betyder ligeledes, at det er ledelsens pligt at sikre, at udlån foretages i selskabets egen interesse, og dispositioner i umiddelbart modsvar hertil kan medføre bøde og straffeansvar.

Ophævelsen af SL § 210-212 medfører, ud fra Erhvervsstyrelsens vejledning, at SL § 215 angående rentetilskrivning bortfalder, da denne ikke længere indgår i bestemmelserne. Dermed skal kapitalejerlån fra og med 1. januar 2025 ikke forrentes, som på de tidligere gældende vilkår.

Kapitel 2 - praksis omkring kapitalejerlån

Dette kapitel har til formål at gå i dybden med den praktiske behandling af kapitalejerlån i både selskabs-, skatteretlig-, og regnskabsmæssig forstand. Her kan samspillet mellem de forskellige områder gennem en case analyseres og sammenlignes til afgørelser som har et bagvedliggende lovgrundlag.

Det er vigtigt for afhandlingen, at forstå, hvordan et kapitalejerlån hænger sammen i praksis. Et kapitalejerlån medfører en del ekstra arbejde for revisor i forbindelse med regnskabsudarbejdelsen. Det er et område, som revisor kan blive udfordret på, da reglerne er skruet sammen, som de er, hvorfor det er vigtigt at kunne rådgive korrekt og praktisk have viden om, hvordan et kapitalejerlån overholder reglerne indenfor både selskabs- og skatteretten. Derfor vil kapitlet omhandle en praktisk gennemgang af en case, til analyse af de udfordringer et ulovligt kapitalejerlån giver. Der kan derudover, ved gennemgang af domme og afgørelser, påvises flere sager om det ulovlige kapitalejerlån, hvorfor der i dette afsnit vil blive analyseret domme og afgørelser, med henvisning til den redegjorte teori. Ovenstående vurderes at kunne påvise, hvordan lovgivningen praktisk kan være så svær at forstå, både for kapitalejere og revisorer.

Det er væsentligt for afhandlingen at analysere nærmere, hvad der ligger bagved tankerne om den seneste lovgivning, og hvad det kommer til at betyde for revisorer og kapitalejere. Ophævelsen og reglerne efter den 1. januar 2025 vil derfor også blive analyseret nærmere i dette afsnit.

Kapitlet har ligesom det forrige til formål at besvare problemformuleringens andet underspørgsmål, om hvordan kapitalejerlån behandles i praksis både før og efter vedtagelsen af den nye lovgivning, og det vurderes ovenstående at kunne bidrage til.

Dette kapitel afsluttes også i en delkonklusion, som ligeledes gennemgår de vigtigste områder og pointer fra analysen. Denne delkonklusion skal også delvist kunne genanvendes i den afsluttende konklusion og danne et grundlag til det sidste kapitel, om hvilke udfordringer kapitalejerlån tidligere har givet og mulige nye udfordringer som følge af ophævelsen af SL § 210-212.

Case kapitalejerlån

Afhandlingens case vil tage udgangspunkt i et kapitalejerlån, og håndteringen af dette, før ophævelsen af SL § 210-212. Her vil den praktiske håndtering blive analyseret, fra lånets opståen, den selskabs- og skattemæssige behandling heraf samt afsluttende indberetninger af kapitalejers foretagne dispositioner. Der vil ydermere blive analyseret og sammenlignet til de nye regler efter ophævelsen.

Casen vil omhandle et klassisk eksempel med udgangspunkt i egen faglig erfaring, kombineret med bagvedliggende teori. Det er et område hvor revisor skal have stor faglighed for at kunne rådgive bedst muligt, og sikre at hele processen sker i korrekt rækkefølge og efter korrekt lovgivning, også fra et regnskabsmæssigt synspunkt.

Som afslutning på casen, vil der blive analyseret, hvordan kapitalejerlånet skulle være behandlet, hvis der var et koncernforhold.

JN Murerfirma ApS

Virksomheden JN Murerfirma ApS er en dansk virksomhed stiftet i 2015 af Jørn Nielsen.

Selskabet ejes af Jørn Nielsen 100 pct. som ejer alle anparter. I selskabet er der en bestyrelse bestående af Jørns søn Kasper, bestyrelsesformand Claus og Jørn selv. Stemmerettighederne hører ligeså til Jørn som har 100 pct. stemmerettighed.

Selskabet opererer indenfor murerbranchen med bibeskæftigelse indenfor byggerådgivning, og selskabet har regnskabsafslutning 31/12.

Jørn har i sine snart ti år som selvstændig, formået at opbygge en solid virksomhed og har endnu ikke realiseret negative resultater, hvilket har bidraget til en efterhånden fornuftig egenkapital. Jørn modtager hver måned en fast løn for sit arbejde i selskabet, og udlodder årligt et udbytte til ham og hans kone til progressionsgrænsen.

Som revisor for selskabet siden stiftelse tilbage i 2015, er der efterhånden opbygget en stor tillid og et godt samarbejde igennem ti år. Der har ikke tidligere været uenigheder ved regnskabsudarbejdelse, og virksomhedens årsrapporter har hidtil været aflagt med blanke revisionspåtegninger.

Kapitalejerlånets opståen

Vi er nu i foråret 2025, hvor vi har været på besøg på virksomhedens lokation og modtaget alt materiale til brug for vores revision, udarbejdet af Jørns bogholder. Under revisionen kan vi konstatere, at Jørn har foretaget private hævnings fra selskabets konto på samlet 150.000 kr. i september og november måned 2024. Jørn har gennem årene løbende lånt selskabet penge og har derfor haft et tilgodehavende helt efter reglerne herom. Da vi gennemgår kontoen "Kortfristet gæld, virksomhedsdeltagere og ledelse" påser vi, at kontoen står med 60.000 kr. i debet, hvorfor selskabet jf. bogføringen har 60.000 kr. til gode hos Jørn.

Vi har derfor kontaktet Jørn, spurgt til dispositionerne og har modtaget bekræftelse på, at der er tale om en overførsel til Jørns kone Lene, som skulle bruges til udbetalingen af en ny campingvogn og en hævning til Jørn, som tilbagebetaling for tidligere indlån til selskabet.

Nedenstående mellemregningskonto viser Jørns dispositioner, hvor det også kan ses, at Jørn korrekt havde 90.000 kr. til gode ved regnskabsårets start 1. januar 2024. Hævningerne er ligeledes bogført og teksten, så begge posteringer tydeligt viser, hvad overførslerne dækker.

Navn	Dato	Nummer	Reference	Kilde	Bemærkning	Debet	Kredit	Saldo
42111060 Kortfristet gæld, virksomhedsdeltagere og ledelse			Primosaldo					-90.000,00
Overførsel privat	06-09-2024	44		AJ		100.000,00		10.000,00
Hævning Jørn	21-11-2024	59		AJ		50.000,00		60.000,00
			Ændr			150.000,00	0,00	150.000,00
			Luk					60.000,00

Figur 1 – kapitalejers mellemregningskonto – egen tilvirkning

Vi fortæller telefonisk Jørn, hvilke konsekvenser disse to dispositioner vil få, og hvilke pligter selskabet, han selv og os som revisorer, er underlagt som følge heraf. Jørn fortæller os, at det selvfølgelig skal bringes i orden, men at han gerne vil indkaldes til et møde, for at få gennemgået det hele, og hvordan det stiller ham og selskabet i forbindelse med revisionen og regnskabsafslutningen.

Rentetilskrivning

Renteberegning af mellemregningskonto							
Dato	Bilag	Tekst	Bevægelse		Rentesats	Saldo	Rente
01-01-2024	1	Primo		90.000,00	0,00%	-90.000,00	0,00
06-09-2024	44		100.000,00		13,50%	10.000,00	281,10
21-11-2024	59		50.000,00		13,50%	60.000,00	887,67
31-12-2024							
		Rente i alt					1.168,77
		Ny saldo inkl. rente				61.168,77	

Figur 2 – renteberegning af mellemregningskonto – egen tilvirkning

Til mødet fremlægges den beregnede rentetilskrivning af Jørns dispositioner, hvor det forklares, at lånet samles set udgør 61.168,77 kr. og heraf er de 1.168,77 kr. tilskrevne renter som følger af den i perioden fastsatte rente på 13,50 pct. Jørn kan ikke forstå, hvordan renten kan være så høj, når han kan låne pengene andre steder til en væsentlig lavere rente, hvilket vi forklarer Jørn og redegøre for jf. tidligere afsnit omkring ”renteforhold”.

Vi gør ligeledes Jørn opmærksom på, at den tilskrevne renteindtægt i selskabet er skattepligtig, og at han privat ikke har fradrag for denne type renteudgifter.

Jørn er lidt uforstående over, hvorfor overførslen på 100.000 kr. til hans kone Lene indgår i hans mellemregningskonto, når han aldrig selv har haft dem til rådighed. Her kommer vi ind på reglerne i SL § 210 om nærtstående, og da vi forklarer Jørn reglerne herfor, kan han godt se problemstillingen, og hvordan overførslen anses for at have passeret hans privatøkonomi og/eller deres private fællesøkonomi.

Jørn er nu kommet til den forståelse, at lånet selvfølgelig skal tilbagebetales inklusive renter, hvorfor han på mødet spørger os, om han ikke bare kan overføre de 61.168,77 kr. til selskabets konto, som han tilfældigvis har til rådighed. Hertil svarer vi, at der er flere forskellige måder at

reparere lånet, men at en tilbagebetaling blot vil føre til en ”dobbeltskatning”, som også er nævnt i tidligere afsnit.

Reparation af det ulovlige kapitalejerlån

Efter at have oplyst Jørn, og belyst, hvilke selskabsretlige regler han som kapitalejer kommer ind under, inklusive forrentning, har vi nævnt, at der er flere måder at reparere det ulovlige kapitalejerlån på. Vi redegør for, hvordan hans dispositioner og i hans hverv, som kapitalejer med bestemmende indflydelse, kommer ind under bestemmelserne i LL § 16 E, og hans overførsler i selskabet behandles som hævnings uden tilbagebetalingspligt.

Vi fortæller Jørn at sådanne hævnings kan ”repareres” på to måder, enten som udbytte eller som almindelig løn. Jørn spørger os, hvad vi vil anbefale, hvortil vi svarer, at der er flere muligheder, der gør sig gældende, men at vi har udarbejdet tre forslag. Et forslag til hver af de to samt en kombination af begge, så Jørn selv kan vælge hvilken løsning han vil benytte sig af.

Reparation gennem udbytte

Vores første forslag til reparation gennem udbytte indeholder Jørns mulighed for at udlodde fordringen gennem selskabets frie reserver. Da vi befinder os i foråret 2025, og mere end 6 måneder efter aflæggelse af det seneste regnskab, kommer selskabet ind i SL § 182 bestemmelse om ekstraordinært udbytte med krav om mellembalance. Mellembalancen har til formål at sikre, at selskabet har frie reserver til udlodning, og da der ikke er tale om udbytte i form af kontantværdier, skal der også jf. SL § 183 stk. 5 udarbejdes en vurderingsberetning²⁶.

Vurderingsberetningen indeholder vurderingsmandens erklæring omkring ”*at udbyttebeløbet mindst svarer til den ansatte værdi af den eller de andre værdier end kontanter, der udloddes*”. Vurderingsmanden vil i dette tilfælde være underskrivende revisor, og som erklærer at det udloddede beløb altså svarer til den samlede fordring som udloddes i andre værdier end kontanter.

I forbindelse med mødet, har vi i samarbejde med bogholder, sørget for at selskabets bogføring er opdateret til brug for mellembalancen i perioden, fra 1. januar 2025 og frem til dags dato, for eventuel ekstraordinær udlodning.

²⁶ LBK nr. 331 af 20/03/2025 § 183

Da enhver hævnning i selskabets favør skal udloddes selvstændigt, bliver der i Jørns tilfælde tale om indberetning af to ekstraordinære udbytter, med indeholdt udbytteskat og rente.

Vi har på forhånd udarbejdet et visuelt forslag til Jørn:

	Udbytte 1 (06.09.2024)	Udbytte 2 (21.11.2024)
Oprindelig hævnning	100.000	50.000
Rentetilskrivning	281,10	887,67
Skyldigt udbytte	100.281	50.888
Hertil udbytteskat (27 pct)	37.090	18.821
Samlet udbytte til udlodning	137.371	69.709
Det samlede udbytte beregnes:	$100.281 / 0,73 = 137.371$	$50.888 / 0,73 = 69.709$

Figur 3 – Tilbagebetaling ved ekstraordinært udbytte – egen tilvirkning

Illustrationen viser, at Jørn samlet set skal udlodde 207.080 kr. i udbytte for at kunne indfri lånet, inklusiv renter og udbytteskat, hvis Jørn ønskede at betale renter af private midler, ville disse således ikke indgå i ovenstående beregning. Dermed kommer de oprindelige hævnninger i selskabet på henholdsvis 100.000 kr. og 50.000 kr. samlet set med denne løsning til at koste selskabet 57.080 kr. mere af de frie reserver, end det ville have gjort ved udlodning som almindeligt udbytte.

Reparation gennem løn

Vores andet forslag til reparation gennem løn indeholder Jørns mulighed for at udlodde fordringen gennem almindelig lønindeholdelse. Et helt essentielt krav er, at selskabet er registreret som arbejdsgiver, og der foreligger en ansættelseskontrakt og et aftalegrundlag for udbetaling af løn.

Da Jørn udover sig selv, har to ansatte, og selv har modtaget løn i selskabet siden opstarten i 2015, vurderes der ikke at være en problemstilling omkring dette. Et twist som vi nævner for Jørn er, at der skal foreligge en tilstrækkelig arbejdsmængde, som kan anses for rimelig, kontra den modtagne løn jf. SL § 138²⁷. Vi vurderer som rådgivere, at dispositionen på samlet 150.000 kr. overstiger, hvad der normalt kan indgå i en "tilstrækkelig arbejdsmængde", men henviser til SL § 127 stk. 2, hvor aftaler udenfor sædvanlige vilkår mellem ene kapitalejer og selskabet er

²⁷ LBK nr. 331 af 20/03/2025 § 138

gyldige, hvis aftalen kan dokumenteres. Derfor anbefaler vi Jørn at udarbejde en skriftlig aftale, hvis han vil anvende denne løsning.

Vi forklarer Jørn, at lønomkostninger indgår som en almindelig driftsomkostning, og derfor er fradragsberettiget i selskabet, hvis lønomkostningerne anses for rimelige.

Jørns skatteprocent er beregnet til 47 pct. med en trækprocent på A-skat på 39 pct. og 8 pct. for AM-bidrag.

Vi har på forhånd udarbejdet et visuelt forslag til Jørn:

Oprindelig hævnning	150.000
Rentetilskrivning	1.169
Hovedstol	151.169
Ekstra lønudbetaling	134.055
Oprindelig hævnning inkl. renter	151.169
Indeholdt A-skat / AM-bidrag af løn 47%	71.049
Indeholdt A-skat / AM-bidrag af ekstra løn 47%	63.006
Bruttoløn	285.224
Den samlede løn beregnes:	151.169 / 0,53

Figur 4 - Tilbagebetaling ved løn – egen tilvirkning

Illustrationen viser, at Jørn samlet set skal indberette 285.224 kr. i løn for at kunne indfri lånet inklusiv renter og kildeskat på 47 pct., hvis Jørn ønskede at betale renter af private midler, ville disse således heller ikke indgå i ovenstående beregning. Dermed kommer de oprindelige hævnninger i selskabet på henholdsvis 100.000 kr. og 50.000 kr. samlet set til at give selskabet et fradrag på 285.224 kr., men der indgår ligeledes en forpligtelse til afregning af indeholdt kildeskat på samlet set 134.055 kr. Denne løsning har altså en større likviditetsmæssig påvirkning, end ved udlodning af et ekstraordinært udbytte og kan ligeledes få en negativ påvirkning på selskabets egenkapital, hvis et fradrag af lønnen fører til et negativt regnskabsmæssigt resultat.

Reparation gennem en kombination af udbytte og løn

Vores tredje forslag til reparation gennem en kombination af udbytte og løn indeholder Jørns mulighed for at udlodde fordringen gennem både udbytte og løn. Her fremgår samme krav som ved de to forrige forslag og med forbehold for accept af kombination hos Skattestyrelsen²⁸.

Ved denne løsning kombinerer Jørn de to løsninger for hverken at udlodde alt som frie reserver og heller ikke at komme i problemer med Skattestyrelsen ift. arbejdsmængde kontra den modtagne løn. Det er lagt til grund, hvilket formål de foretagne dispositioner havde på tidspunktet for hævnning.

Lenes hævnning på 100.000 kr. kan anses som maskeret udbytte, da det er en hævnning, uden en modydelse i form af en fysisk arbejdsmængde, denne indgår derfor som udlodning af fordring gennem udbytte.

Jørns hævnning på 50.000 kan anses som maskeret løn, da Jørn er ansat i selskabet og har modtaget løn på almindelige vilkår i hele regnskabsåret 2024. Beløbet på 50.000 kr. vurderes at være indenfor rammerne af hvad en ene kapitalejer kan modtage og indberette som månedlig lønindtægt.

Vi har på forhånd udarbejdet et visuelt forslag til Jørn:

Udbytte (06.09.2024)		Ekstra lønudbetaling	
Oprindelig hævnning	100.000	Oprindelig hævnning	50.000
Rentetilskrivning	281,10	Rentetilskrivning	887,67
Skyldigt udbytte	100.281	Hovedstol	50.888
Hertil udbytteskat (27 pct)	37.090	Ekstra lønudbetaling	45.127
Samlet udbytte til udlodning	137.371		
Det samlede udbytte beregnes: $100.281 / 0,73 = 137.371$		Oprindelig hævnning inkl. renter	50.888
		Indeholdt A-skat / AM-bidrag af løn 47%	23.917
		Indeholdt A-skat / AM-bidrag af ekstra løn 47%	21.210
		Bruttoløn	96.014
		Den samlede løn beregnes:	50.888 / 0,53

Figur 5 - Tilbagebetaling ved kombination af udbytte og løn – egen tilvirkning

²⁸ Juridisk vejledning 2025-1 – C.B.3.5.3.3 Aktionærlån – løn eller udbytte

Illustrationen viser, at Jørn samlet set skal indberette 137.371 kr. i udbytte for at kunne indfri lånet, inklusiv renter. Herudover skal Jørn også indberettes 96.014 kr. i løn for at kunne indfri den resterende del af lånet, inklusiv renter. Hvis Jørn ønskede at betale renterne af private midler, ville disse, ligesom i de to øvrige forslag heller ikke indgå i ovenstående beregning.

Dermed kommer de oprindelige hævnninger i selskabet på henholdsvis 100.000 kr. og 50.000 kr. samlet set til at give selskabet et fradrag i regnskabsåret 2024 på 96.014 kr., men med en indeholdt kildeskat på samlet set 45.127 kr., som skal afregnes af selskabet. Herudover kommer denne løsning til at koste selskabet 37.371 kr. mere af de frie reserver end det ville have gjort ved udlodning af almindeligt udbytte.

Jørn gennemgår vores tre muligheder for udlodning af hans hævnninger og vælger at reparere lånet med forslag nr. 1: gennem udbytte. Jørns begrundelse lyder, at det alternativt vil føre til personlig topskat hos Jørn. Kombinationen af udbytte og løn vil ydermere blot give flere administrative pligter hos revisor og selskabet selv, hvilket heller ikke ønskes.

Regnskabsmæssig behandling

Efter at have fastlagt, hvordan Jørn både selskabs- og skatteretligt ønsker at udlodde fordringen, aftales det, at vi som revisor tager os af det administrative, hvad angår indberetning. Jørn ser positivt på, at problemstillingen snart kan forventes løst, og spørger om der er flere ting, han skal være opmærksom på.

Hertil fortæller vi Jørn at foruden revisionen af årsregnskabet, assisterer vi med opstillingen af årsrapporten, hvortil der knytter sig nogle krav i årsregnskabsloven i forbindelse med ulovlige kapitalejerlån. Vi forklarer Jørn at sådanne lån skal præsenteres særskilt i selskabets balance, samt en tilhørende note med oplysning om forholdet. Jørn stemmer i omkring, at årsregnskabet og tilhørende rapport selvfølgelig skal aflægges efter korrekt lovgivning, inklusiv alle lovpligtige noter og oplysninger og herefter hæves mødet.

Præsentation

Revisor skal i årsregnskabets balance klassificere tilgodehavendet hos Jørn på en særskilt linje, dette ses af nedenstående balance:

Balance 31. december

Aktiver			
Note		2024	2023
Anlægsaktiver			
	Grunde og bygninger	2.800.000	2.800.000
	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	400.329	435.551
	Materielle anlægsaktiver i alt	3.200.329	3.235.551
	Anlægsaktiver i alt	3.200.329	3.235.551
Omsætningsaktiver			
	Råvarer og hjælpematerialer	261.566	246.146
	Varebeholdninger i alt	261.566	246.146
	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	352.382	476.632
	Andre tilgodehavender	10.343	30.843
1	Tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse	61.169	0
	Tilgodehavender i alt	423.894	507.475
	Likvide beholdninger	141.128	332.328
	Omsætningsaktiver i alt	826.588	1.085.949
	Aktiver i alt	4.026.917	4.321.500

Figur 6 – Balance pr. 31. december 2024 for JN Murerfirma ApS – egen tilvirkning

Det fremgår af ÅRL at der ved tilgodehavender hos ledelsesmedlemmer knytter sig et notekrav jf. ÅRL § 73 som angiver:

”Har en virksomhed et tilgodehavende hos medlemmer af ledelsen, skal virksomheden angive summen af disse tilgodehavender fordelt på hver ledelseskategori. For hver kategori skal angives de væsentligste vilkår, herunder rentefod, og de beløb, der er tilbagebetalt i året²⁹.”

²⁹ LBK nr. 1057 af 23/09/2024 § 73

Denne note fremgår i ovenstående balance og kunne se ud som i nedenstående, hvor der først og fremmest er oplyst om renteforhold samt det samlede tilgodehavende hos direktøren:

1. Tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse

Kategori	Rentefod	Tilbagebetalte beløb i regnskabsåret	Tilgodehavende i alt 31. december 2024
Direktion	13,50 pct.	0	61.169

Tilgodehavende hos selskabets direktør udgør 61.169 kr. pr. 31. december 2024. Tilgodehavendet er forrentet efter gældende udlånsrente med tillæg svarende til samlet 13,50 pct.

Tilgodehavendet er ikke forrentet yderligere efter 31. december 2024, på baggrund af ophævelsen pr. 1. januar 2025 inkl. rentetilskrivning.

Lånet er indfriet i maj 2025 og forholdet er herfor bragt i orden.

Figur 7 – Lovpligtig note omkring ”tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse” – egen tilvirkning

Her er tilføjet ekstra tekst til regnskabsbrugers oplysning om, at ophævelsen af reglerne har medført at tilgodehavendet ikke er renteberegnet yderligere i 2025 samt oplysning om, at forholdet er bragt i orden ved indfrielsen af tilgodehavendet i nyt regnskabsår i 2025.

Revisors påtegning

I forbindelse med vores afsluttende revision af JN Murerfirma ApS, findes der i både selskabsretten og årsregnskabsloven særlige regler for forhold og oplysninger vedrørende kapitalejerlån, som kræves medtaget i årsrapporten. Dette gør sig også gældende ved afgivelse af revisors påtegning.

Da vi på mødet modtog Jørns bekræftelse på, at årsregnskab og tilhørende rapport selvfølgelig skulle aflægges efter korrekt lovgivning, påfører vi revisionspåtegningen med oplysning om forholdet vedr. overtrædelse af selskabslovens bestemmelser omkring udlån til kapitalejer,

ledelsesmedlemmer m.fl. i henhold til erklæringsbekendtgørelsens § 7 stk. 2 og som kan udfattes således:

Overtrædelse af Selskabslovens bestemmelser omkring udlån til kapitalejer

Selskabet har i regnskabsåret og i strid med den på balancedagen gældende selskabslovgivning i § 210 stk. 1 ydet lån til kapitalejer. Ledelsen kan ifalde ansvar herfor.

Figur 8 – Fremhævelse i revisors påtegning ”Overtrædelse af Selskabslovens bestemmelser omkring udlån til kapitalejer” – egen tilvirkning

Hvis Jørn havde forsøgt at skjule dele af det ulovlige kapitalejerlån, ville det være i strid med Årsregnskabsloven, og dette ville kræve at vi som revisor tager forbehold i påtegningen. En modifikation af konklusionen skal altid i henhold til erklæringsbekendtgørelsens § 6, stk. 2 ske hvis: *”Regnskabet ikke indeholder de krævede oplysninger eller ikke opfylder betingelserne for at udelade krævede oplysninger, medmindre de manglende oplysninger er uvæsentlige³⁰.”*

ISA 705 standarden foreskriver, at revisors uenighed med ledelsen vil medføre en konklusion med forbehold, en såkaldt ”bortset fra konklusion” eller en ”afkræftende konklusion”.

Forholdene skal i disse tilfælde betegnes som væsentlige, men ikke gennemgribende eller væsentlige og gennemgribende.

Et væsentligt og gennemgribende forhold ville i JN Murerfirma ApS tilfælde være hvis kapitalejerlånet udgjorde en substantiel del af regnskabet. Dette ville ifølge praksis oftest være over 50 pct. af balancesummen, eller hvis forholdet gav anledning til en anden forudsætning omkring fortsat drift. Vi vil som revisor i størstedelen af disse tilfælde vurdere sådanne forhold som værende væsentlige, men ikke gennemgribende. I JN Murerfirma ApS tilfælde udgør kapitalejerlånet ikke en væsentlig del af balancesummen, som det kan ses af tidligere anvendte balance, og forholdet vurderes heller ikke at give anledning til en anden forudsætning om selskabets fortsatte drift.

³⁰ Påtegninger, protokol og kommunikation – Jesper Seehausen – Revision 1, Cand. Merc. Aud - side 40

Et eksempel på en revisionspåtegning med et "bortset fra forbehold" ses herunder:

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejeren i JN Murerfirma ApS

Revisionspåtegning på årsregnskabet

Konklusion med forbehold

Vi har revideret årsregnskabet for JN Murerfirma ApS for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024, der omfatter resultatopgørelse, balance, noter og anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet, bortset fra den mulige indvirkning af det forhold, der er beskrevet i afsnittet "Grundlag for konklusion med forbehold", giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2024 samt af resultatet af selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2024 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion med forbehold

Selskabets ledelse har i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten valgt at undlade noteoplysning omkring tilgodehavende hos selskabsdeltagere og ledelse, i strid med årsregnskabsloven.

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af selskabet i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion med forbehold.

Figur 9 – Forbehold i revisors påtegning "Bortset fra konklusion" – egen tilvirkning

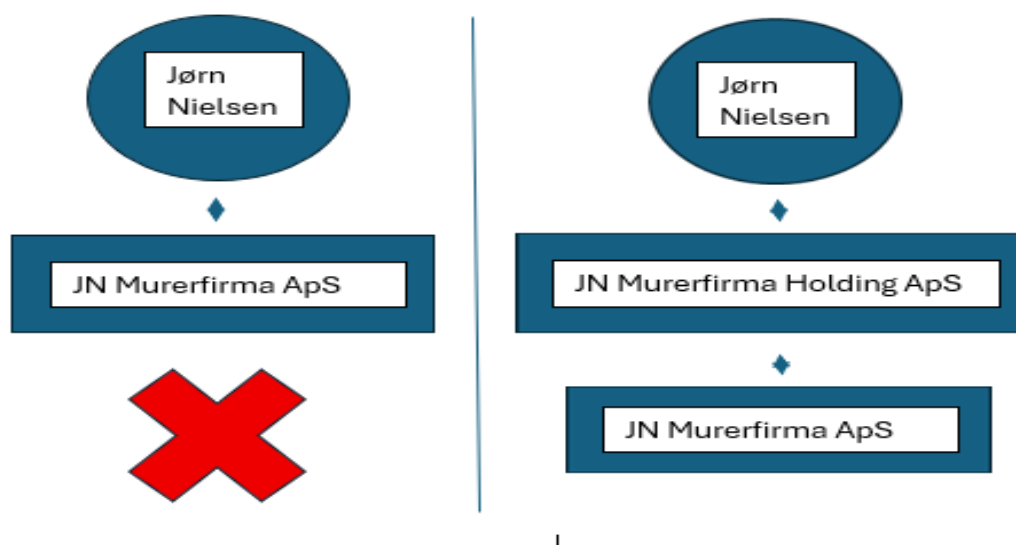
Som revisorer er vi underlagt pligt til at foretage indberetning vedr. ulovlige kapitalejerlån til Hvidvasksekretariatet. Som et led i denne underretningspligt, skal der gøres rede for forholdet. Dette sendes videre til Hvidvasksekretariatet som herefter vurderer den nærmere efterforskning.

Efter at have foretaget indberetning til Hvidvasksekretariatet afslutter vi revisionen, og gør et regnskabsudkast klar til Jørn med alle lovpligtige noter og oplysninger. Ved gennemgangen af udkastet, noterer Jørn sig, at revisionspåtegningen er med en fremhævelse. Vi forklarer kort Jørn om revisors oplysningskrav, og hvordan det alternativt forholder sig ved uenighed med ledelsen, og det giver ikke Jørn anledning til yderligere bemærkninger.

Jørn godkender endeligt udkastet til generalforsamlingen og den øvrige ledelses godkendelse.

Kapitalejerlån i et koncernforhold

Ovenstående afsnit, viser hvordan et kapitalejerlån behandles fra et praktisk perspektiv. I casen er der ikke et koncernforhold, da Jørn ejer JN Murerfirma ApS i personligt regi og ikke igennem et moderselskab. Ovenstående er et klassisk eksempel på et kapitalejerlån, men det er også relevant at analysere, hvordan et kapitalejerlån behandles i et datterselskab, som er ejet 100 pct. af et moderselskab. Dette afsnit har til formål at analysere, hvordan Jørns kapitalejerlån skulle behandles, hvis han havde ejet anparterne igennem et moderselskab. Moderselskabet er i dette tilfælde kaldt JN Murerfirma Holding ApS.

Figur 10 – JN Murerfirma ApS i et koncernforhold – egen tilvirkning

Hvis Jørn havde haft ovenstående koncernforhold og havde ejet JN Murerfirma ApS igennem et holdingselskab, havde praksis været en anden. I dette tilfælde havde Jørn foretaget en disposition i et datterselskab med et overliggende moderselskab, hvor en udlodning af fordringen til Jørn civilretligt kun kan ske fra moderselskabet. I en afgørelse fra Landsskatteretten tilbage i 2020 havde en eneanpartshaver foretaget hævninger ultimo regnskabsåret på 471.385 kr. i et datterselskab³¹. Kapitalejeren var ikke ansat i datterselskabet, hvorfor fordringen skulle udloddes som udbytte, og her var kapitalejeren bevidst om at dette civilretligt kun kunne lade sig gøre igennem holdingselskabet.

³¹ SKM2020.325.LSR – lån over mellemregningen anset for udbytte

Fordringen blev i dette tilfælde overført fra datterselskabet og over til moderselskabet via mellemregningskontoen for de to selskaber, så der skete et kreditorskifte.

Her konkluderede Skattestyrelsen og Landsskatteretten, at der var tale om en ny skattepligtig hævnning i moderselskabet, som følge af debitering på kapitalejers mellemregningskonto i holdingselskabet. I sin klage gjorde kapitalejer det gældende, at der ikke var tale om et nyt lån, men en overførsel af fordringen til moderselskabet, som herfra civilretligt kunne udloddes til kapitalejeren. Landsskatteretten kom i sidste ende frem til at overførslen af fordringen måtte anses for et kreditorskifte fra datterselskab til moderselskab. Lånets hovedstol, eksklusiv tilskrevne renter, var ifølge afgørelsen allerede omfattet af LL § 16 E, og der var imellem datterselskab og moderselskab en forbindelse omfattet i LL § 2, som også er nævnt i kapital 1.

Landsskatteretten lagde til grundlag, at når lånet allerede var omfattet af LL § 16 E, forelå der ikke mellem datterselskab og moderselskab, et lån i skattemæssig henseende og derfor indebar kreditorskiftet ikke, at lånebeløbet skulle beskattes af flere omgange³². Lånet som var omfattet indeholdt imidlertid kun hovedstolen på 422.675 kr. Dette betød, at tilskrevne renter på samlet 48.710 kr. ikke var omfattet af LL § 16 E, og disse ville ved manglende betaling blive anset for et nyt skattepligtigt lån. Det fremgår direkte af den juridiske vejledning³³:

”Hvis hovedaktionæren ikke betaler de tilskrevne renter til selskabet inden udløbet af selskabets oplysningsfrist for det indkomstår, som rentetilskrivningerne vedrører, må rentetilskrivningerne anses for et nyt, skattepligtigt aktionærlån i det indkomstår, som rentetilskrivningerne vedrører.”

Efter ophævelsen af SL § 210 skal kapitalejerlån ikke længere forrentes jf. kapitel 1, men ellers vil ovenstående afgørelse være styresignal for praksis vedr. et kapitalejerlån foretaget i et datterselskab. Det betyder, at Jørn i en sådan forhold ville skulle ”flytte” fordringen via mellemregningskonti til JN Murerfirma Holding ApS. Den selskabs- og skatteretlige udlodning i andre værdier end kontanter sker herefter fra JN Murerfirma Holding ApS på samme måde og vilkår som gennemgået i casen.

³² SKM2022.206.DEP – beskatning af aktionærlån

³³ Juridisk vejledning 2025-1 - C.B.3.5.3.3 Aktionærlån – rentetilskrivning til et nyt aktionærlån

Afgørelser

I afsnittet omkring afgørelser er det relevant at analysere på sagsakter, som de er opstået, hvordan de er behandlet, og hvilket udfald de forskellige afgørelser har fået. Afgørelserne kan sammenlignes til afhandlingens case, og hvad der er lagt vægt på i sådanne afgørelser.

SKM2023.273.HR – lån til kæreste - ej samlevende

Denne sag og afgørelse går på hvorvidt et lån på samlet 296.503 kr., som er ydet af selskabet G1 ApS og til eneanpartshavers kæreste MG, skulle anses for at være et indirekte lån og en skattepligtig hævning for selskabets ene anpartshaver A. A og MG ventede imidlertid deres første barn³⁴.

Lånet på 296.503 kr. blev udstedt og fremlagt igennem et gældsbrev af 17. juni 2014, gældsbrevet blev underskrevet samme dag af enekapitalejer A og dennes kæreste MG. Gældsbrevet indeholdt en forrentning på 3 pct. p.a. af det samlede lån på 296.503 kr., og det var i gældsbrevet beskrevet, at kreditor til enhver tid kunne kræve gælden indfriet helt eller delvist med 6 måneders varsel, og modsat kunne debitor indfri gælden helt eller delvist uden varsel.

Klagers forklaring

A mente ikke, at der var hjemmel til at beskatte efter LL § 16 E, da MG korrekt var gravid med deres fælles barn, men at A og MG ikke i skattemæssig forstand kunne anses som nærtstående, da de ikke var samlevende og ikke havde været det tidligere. A gjorde det klart at deres første fælles barn var 14 måneder gammelt, inden de flyttede sammen d. 1. oktober 2015.

Til yderligere forsvar forklarede A, at selskabet G1 ApS havde foretaget udlån på lignende vilkår til flere fysiske personer, og dette lån i så fald skulle anses på samme vilkår, da der ifølge A ikke var tale om et forhold af nærtstående eller samlevende på tidspunkt for lånets udbetaling.

³⁴ SKM2023.273.HR – aktionærlån – nærtstående - kæreste

A mente ydermere, at der var tale om et reelt låneforhold, da MG betalte et afdrag på 100.000 kr. i juni 2015. A lagde til grund at realiteten i låneforholdet, og afdraget skete inden skattemyndighederne blev involveret, måtte betyde at der var tale om en reelt låneforhold.

SKAT og Landsrettens afgørelse

SKAT vurderede i sagen, at G1 ApS udstedte lånet til MG med begrundelse, at MG er en særligt nærtstående person til hoved anpartshaver A. Skattestyrelsen lagde ydermere til grund, at betegnelsen som nærtstående opstod, fordi MG knap en måned efter nedkom med deres første barn. Det var SKAT's vurdering, at lånet ikke var en del af en sædvanlig forretningsmæssig disposition, at gælds brevet ikke var udstedt på markedsvilkår, og dispositionen overordnet ikke ansås for forretningsmæssig begrundet.

Skattestyrelsen vurderede i dette tilfælde, i henhold til ligningslovens § 16 E, at udbetalingen af lånet til samlevende skulle anses som en hævning uden tilbagebetalingspligt for A.

Landsskatteretten stadfæstede SKAT's afgørelse med henvisning til LL § 16 E, og A's skattepligtige indkomst skulle forhøjes jf. LL § 16 A.

Afgørelsen endte i højesteret, og sagsøger tabte. Udfaldet blev foruden udlodning af fordringen gennem udbytte, at A skulle betale sagens omkostninger som beløb sig til 35.000 kr. til dækning af advokatbistand.

SKM2021.596.VLR – løbende hævninger via mellemregning - dobbeltbeskatning

Denne sag og afgørelse går på hvorvidt løbende hævninger, og efterfølgende tilbageførsler af tilsvarende beløb over en mellemregningskonto, skulle anses som hævninger uden tilbagebetalingspligt i LL § 16 E. Sagen gik på om de løbende hævninger var etableret som et eller flere lån³⁵.

En eneanpartshaver havde af tre omgange i perioden 2013-2014 overført 200.000 kr. fra selskabets konto til en privat konto, samlet 600.000 kr. Beløbene blev tilbagebetalt umiddelbart derefter, og den første overførsel på 200.000 kr. var behandlet i Landsskatteretten og beskattet.

Udlån fra selskabet udgjorde i 2013 samlet set 224.488 kr., og der var i indkomståret 2013 indberettet løn på 391.245 kr. til klager. Selskabets revisor havde i årsrapporten for 2013 fremhævet forholdet og noteret heri, at selskabet havde undladt at beregne og indberette skat af de ydede lån.

Udlån fra selskabet udgjorde i 2014 samlet set 42.028 kr., og der var i indkomståret 2014 indberettet løn på 481.743 kr. til klager. Selskabets revisor havde ligeså, i årsrapporten for 2014, fremhævet forholdet, og noteret, at selskabet havde undladt at beregne og indberette skat af de ydede lån.

Selskabets revisor har ydermere sendt et brev til Skattestyrelsen dateret d. 16. november 2015 og heri beskrevet forholdet nærmere. Revisor skriver, at selskabets bogføring og indberetninger til SKAT i form af udbytte og løn ikke er blevet korrekt indberettet og beskattet. Revisor vedlægger endeligt en kontospecifikation fra regnskabsår 2015, hvor det påses at lånet er indfriet d. 22.06.2015 via udlodning af ekstraordinært udbytte ført over mellemregningskontoen.

³⁵ SKM2021.596.VLR – ligningslovens § 16 E - aktionærlån

Klagers forklaring

Klageren mente ikke, at han skulle beskattes af lån over mellemregningskontoen med begrundelsen at selskabet i 2013 og 2014 havde overskudslikviditet stående uden forrentning, og klager havde en personlig byggekredit med en høj rente.

Klager mente, at selskabet kunne flytte midler fra selskabets indlånskonto og til hans private byggekredit, for på den måde at opnå en rentefordel i selskabet og ham personligt. Klager lagde til grund, at det kun var i perioder med overskudslikviditet, der blev flyttet likviditet, og midlerne blev tilbageført, så snart selskabet skulle bruge dem. Hensigten fra klager var selskabet, og han selv kunne opnå en rentefordel på bankens bekostning, hvorfor selskabet havde en "selvstændig forretningsmæssig interesse" i flytningen af midlerne.

SKAT og Landsrettens afgørelse

SKAT vurderede i sagen, at klageren og selskabet var omfattet af bestemmelserne i LL 16 E med henvisning til, at selskabet havde ydet lån til en fysisk person, og der ikke var tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition. SKAT havde i den forbindelse truffet afgørelse om for indkomståret at forhøje klagers indkomst med 629.728 kr., da de samlede lån posteret på mellemregningskontoen skulle anses som løn. I dette tilfælde nedsatte landsskatteretten beløbet til 224.714 kr. med begrundelsen, at det er de væsentlige beløb på samlet 600.000 som udgør sagen, og da det første lån på 200.000 var blevet beskattet, skulle de resterende to lån med et samlet beløb på 400.000 beskattes på samme vilkår.

Afgørelsen endte i Vestre Landsret, hvor parterne nåede til enighed. Udfaldet blev en forhøjelse af A's personlige indkomst med 400.000 kr. i indkomståret 2013. Det blev ligeledes besluttet, at ingen af parterne skulle betales sagsomkostninger til den anden part.

SKM2024.15.SR (bindende svar) – lån til søster

Dette bindende svar har til formål at modtage SKAT's vurdering om et lån til eneanpartshavers søster. Der ønskes besvarelse om mulig skattepligt hos eneanpartshaver i forbindelse med et sådant udlån³⁶.

Selskabet påtænker at yde et lån på 1,7 mio. kr. til eneanpartshavers søster til brug for finansiering af en ejendom. Lånet skal ydes efter normale markedsvilkår og gå i stedet for et realkreditlignende lån. Lånet vil blive ydet med en fast rente på 5 pct., afvikling over 30 år med almindelige løbende afdrag, og der vil blive tinglyst sikkerhed i ejendommen.

Baggrunden for lånet er, at der ønskes en bedre forrentning end 2% som opnås i selskabets andre udlån, herudover at opnå større sikkerhed for udlånet, da det er med pant i ejendommen.

I det bindende svar er spørgsmålet formuleret således, at svaret kan besvares med et "ja eller et "nej" og er omfattet således:

"Kan Skatterådet bekræfte, at Selskabet, hvor eneanpartshaveren er hovedaktionær, kan foretage et selskabsretligt lovligt udlån til eneanpartshaverens søster, uden at lånet medfører hel eller delvis skattepligt for eneanpartshaveren jf. Ligningslovens § 16 E?"

Her er skattestyrelsens svar et "nej".

Spørgers opfattelse

Det er spørgers opfattelse, at svaret skal være "ja" i stedet for "nej" med begrundelsen, at lånet opfylder de selskabsretlige regler jf. SL § 210, at lånet kan rummes i de frie reserver, er ydet på markedsvilkår og besluttet på en generalforsamling.

Derudover lægger spørger vægt på, at lånet ikke bør være omfattet af de skatteretlige bestemmelser i LL § 16 E, da søskende ikke er omfattet af kredsen for nærtstående, og der ikke kan blive tale om skattepligt for eneanpartshaveren.

³⁶ SKM2024.15.SR – bindende svar – lån til eneanpartshavers søster

SKAT's begrundelse

Det er SKAT's vurdering at et sådan lån er omfattet af LL § 16 E med følgende begrundelse.

Eneanpartshaveren har en forbindelse til selskabet og er omfattet af LL § 2, som nævnt i tidligere afsnit. Eneanpartshaverens søster har derimod ikke en forbindelse til selskabet og er ikke omfattet af LL § 2. I bemærkningerne til LL § 16 E fremgår det at, *"Der skal ske beskatning i de tilfælde, hvor et selskab direkte eller indirekte stiller midler til rådighed for, yder lån til eller stiller sikkerhed for en fysisk eller juridisk person, der har den i LL § 2 nævnte forbindelse til selskabet"*. Det fremgår også, at dette gælder uanset, om lånet sker på markedsvilkår, og uanset om der stilles betryggende sikkerhed.

SKAT anser i dette tilfælde lånet som værende ydet i kraft af eneapartshaverens personlige relation til søsteren, og derfor indgår i ovenstående bestemmelse om indirekte lån for en fysisk person, med LL § 2 forbindelse til selskabet.

Opsummering

Fælles for de to afgørelser og det bindende svar er, at de alle tre lander under bestemmelserne for LL § 16 E som hævnninger uden tilbagebetalingspligt. Hvad enten fordringen udloddes som udbytte eller løn er ikke vigtigt for helheden. Væsentligt er specielt personkredsen, som her indeholder kæreste (ej samlevende) og søster, som heller ikke indgår i kredsen for nærtstående (endnu). Ovenstående afgørelser og bindende svar belyser tydeligt, hvor svære reglerne har været at forstå, og hvordan kapitalejer kan have det selskabsretlige på plads, men at de skatteretlige bestemmelser lovgiver anderledes. Afgørelser som disse ender altså alle sammen ud i et ulovligt kapitalejerlån og er gode eksempler på den manglende sammenhæng mellem de to lovgivninger, og den manglende gennemsigtighed som kapitalejere og disses rådgivere i eksemplerne ikke har oplevet.

Det bemærkes i afgørelse to omkring løbende hævnninger via mellemregning, at der her sker dobbeltbeskatning på lån som ellers betales tilbage indenfor en kort periode, men også at SKAT og Landsretten var uenige i afgørelsen, hvilket kun stiller yderligere spørgsmål til lovgivningen.

Kapitalejerlån efter 1. januar 2025

Kapitalejerlånet har altid været ulovligt indtil 1. januar 2017, hvor selskabslovens § 210 blev vedtaget, og reglerne blev forsøgt lempet. Bestemmelsen har hidtil selskabsretligt givet både muligheder og sat begrænsninger om et selskabs økonomiske transaktioner med dets kapitalejere, ledelsesmedlemmer og disses nærtstående. Med vedtagelsen af lovforslag L 72 ophæves selskabslovens § 210 pr. 1. januar 2025 kun otte år efter indførslen. Ophævelsen åbner for en betydelig ændring i den selskabsretlige forståelse af kapitalejerlån, som her vil blive analyseret nærmere.

Bestemmelsen har tidligere i stort omfang forbudt selskaber at yde lån til den tidligere definerede personkreds, medmindre særlige undtagelser gjorde sig gældende. Det tidligere lovforslag havde til formål at beskytte selskabets kapitalberedskab samt kreditorer mod, at kapitalejere og medlemmer misbrugte selskabets kapital til egen formål. Ophævelsen af SL § 210 fjerner nu denne beskyttelse og det generelle forbud imod at yde lån til kapitalejere, ledelsesmedlemmer og disses nærtstående.

Ledelsens pligter

På trods af at forbuddet nu er hævet, vil det fortsat være ledelsen pligt at sikre at lånene ydes på en forsvarlig vis³⁷. EY definerer ledelsens pligter som at:

- Kapitalejerlånet ydes på forretningsmæssige vilkår.
- Kapitalejerlånet er i selskabets interesse og forsvarligt i selskabets økonomiske situation, herunder et forsvarligt kapitalberedskab.
- Dispositionen er lovlig og ikke i strid mod lovgivning eller selskabets vedtægter.
- Dispositionen skaffer ikke kapitalejere eller andre medlemmer en utilbørlig fordel på bekostning af andre kapitalejere eller kapital selskabet selv.

³⁷ https://www.ey.com/da_dk/insights/law/ophaevelse-af-selskabslovens-regler-om-kapitalejerlaan-fra-2025

Det er også nærmere uddybet i Erhvervsministeriets overvejelser til lovforslaget, at selskabets ledelse skal sikre, at kapitalejerlån er forsvarligt ud fra selskabets økonomiske situation efter bestemmelserne i SL § 115-118. Ligeledes at dispositionerne er lovlige jf. SL § 127 stk. 2 som lyder:

”Aftaler, som indgås mellem en enekapitalejer og kapitalselskabet, er kun gyldige, hvis de affattes på en måde, som senere kan dokumenteres, medmindre der er tale om aftaler på sædvanlige vilkår som led i et løbende mellemværende³⁸.”

Det nævnes ligeledes at en overtrædelse af disse vil føre til et erstatningsansvar jf. SL § 361 med følgende ordlyd:

”Stiftere og medlemmer af ledelsen, som under udførelsen af deres hverv forsætligt eller uagtsomt har tilføjet kapitalselskabet skade, er pligtige til at erstatte denne. Det samme gælder, når skaden er tilføjet kapitalejere eller tredjemand³⁹.”

Det kan ud fra ovenstående aflæses, at Erhvervsministeriet ønsker at pålægge ledelsen det fulde ansvar for selskabets dispositioner i forbindelse med udlån mv. til selskabets kapitalejere. Dette vil alt andet lige forøge den forretningsmæssige fleksibilitet i specielt de ejerledede virksomheder, hvor enekapitalejer vil kunne disponere anderledes frit over selskabets midler, så længe at det ikke bringer selskabets kapitalberedskab i fare.

Revisors pligter

Det har hidtil været revisors opgave at påse, at betingelserne for udlån til kapitalejere m.fl. indenfor personkredsen var opfyldt, men med ophævelsen af SL § 210, er det ikke længere revisors opgave. Dette fritager dog ikke revisor fra at påse og oplyse om væsentlige overtrædelser i skattelovgivningen. Artiklen nævner ledelsens straf- og erstatningsansvar, hvis denne har handlet i strid med pligterne, f.eks. manglende indeholdelse af kildeskat.

Revisor skal i stedet fremadrettet påse at et udlån til kapitalejer opfylder betingelserne i førnævnte SL § 115-118. og hvis ikke dette er tilfældet, skal revisor fortsat give en fremhævelse

³⁸ LBK nr. 331 af 20/03/2025 § 127

³⁹ LBK nr. 331 af 20/03/2025 § 361

i sin erklæring jf. erklæringsbekendtgørelsens § 7 stk. 2. Et eksempel herpå er givet tidligere i afhandlingen.

Revisor har inden ophævelsen i forbindelse med den regnskabsmæssige behandling af kapitalejerlån haft pligt til at omklassificere disse på en særskilt regnskabspost under ”tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse”. Vejledningen foreskriver at dette fortsat vil være et krav og at notekravet i ÅRL § 73 ligeså består, hvis lånet er ydet til et ledelsesmedlem.

I Erhvervsstyrelsens vejledning gøres det klart, at rentetilskrivning på et ulovligt kapitalejerlån skal forrentes frem til og med 31. december 2024, men at dette krav i SL § 215 også ophæves. Det betyder at et ulovligt kapitalejerlån pr. 31. december 2024 ikke skal forrentes yderligere og kun omfatte hovedstol inklusive tilskrevne renter frem til og med 31. december 2024.

Det kan ud fra ovenstående og revisors synspunkt aflæses, at ophævelsen af SL § 210 ikke umiddelbart giver væsentlige ændringer i forbindelse med den selskabsretlige behandling af kapitalejerlån. Nok er kravene til revisors pligt om visse betingelser for selskabers udlån sænket, men det medfører blot andre krav i henhold til påsynet med overholdelse af ledelsens pligter i stedet.

I forbindelse med den regnskabsmæssige behandling skal revisor dog ikke længere foretage forrentning af kapitalejers mellemregningskonto, hvilket administrativt sænker nogle af revisors opgaver, men det vurderes ud fra et fagligt argument ikke at være af væsentlig karakter.

Ophævelsen af SL § 210 er en ophævelse i selskabsretligt regi, hvorfor der ikke sker ændringer på det skatteretlige område omkring LL § 16 E. Det betyder, at hævninger og dispositioner som er omfattet af bestemmelsen, fortsat vil indgå på samme vilkår som tidligere. Udlån og øvrige dispositioner foretaget af en hovedaktionær med bestemmende indflydelse gennem ejerandel eller stemmeret vil således fortsat være omfattet af beskattningen af hævninger uden tilbagebetalingspligt.

Delkonklusion

Analysen har påvist hvordan et kapitalejerlån kan være komplekst, og hvad et ulovligt kapitalejerlån kan få af konsekvenser, men også hvordan det kan behandles, og repareres, i det praktiske eksempel jf. case virksomheden JN Murerfirma ApS. Den praktiske behandling af et kapitalejerlån illustrerer, hvordan et lån fra selskabet, og til dets kapitalejer, kan få skattemæssige og økonomiske konsekvenser. Specielt hvis der ikke foreligger nødvendig dokumentation, og helt konkret, hvis lånet er ydet til kapitalejere med bestemmende indflydelse eller dennes nærtstående. Det praktiske eksempel tager udgangspunkt i en klassisk case, hvor kapitalejer har været i god tro, men hvor konsekvenserne ender med at være betydelige fra et økonomisk synspunkt. Beregningerne vedr. reparation af Jørns ulovlige kapitalejerlån giver et tydeligt billede af den økonomiske konsekvens, af sådanne dispositioner, men også i dette tilfælde hvordan Jørn ikke er blevet dobbeltbeskattet, da han og konen ikke har tilbagebetalt beløbene, som det gør sig gældende i en af de tre afgørelser.

I analysens afsnit om ”afgørelser” bliver det tydeligt, hvordan kapitalejere har oplevet udfordringer med udlån fra selskab, både til sig selv og nærtstående. I en afgørelse blev et udlån til kapitalejers kæreste anset som værende omfattet af LL § 16 E, på trods af at der ikke fremstod et egentligt samlivs forhold. Resultatet heraf blev korrektion igennem udbytte. I en anden afgørelse blev det analyseret, hvordan et ”midlertidigt” lån med tilbagebetaling endte i dobbeltbeskatning og med korrektion gennem løn. Et bindende svar kunne ydermere konkludere, at et udlån til kapitalejers søster også er omfattet af reglerne i LL § 16 E. Afgørelserne viser helt konkret hvordan kapitalejere i umiddelbar god tro, har oplevet konsekvenserne ved ikke at være opmærksom på, hvad sådanne dispositioner kan føre til fra et skatteretligt perspektiv.

Helt overordnet påviser nærmere analyse af kapitalejerlånet efter ophævelsen, at et kapitalejerlån fra et selskabsretligt perspektiv er blevet mere håndgribeligt, men i praksis vil dette fremadrettet stille øgede krav til dokumentation af udlån, fokus på rådgivning hos revisor og en øget vurdering om risiko og ansvar. Ophævelsen af SL § 210 kan konkluderes kun at have en selskabsretlig betydning, og det ved første øjekast kun vil øge fokus på risiko og ansvar hos både ledelse og revisor.

Kapitel 3 - udfordringerne omkring kapitalejerlån

Dette kapitel har til formål at samle op på både det redegørende og det analyserende afsnit, og at gå i dybden med de generelle forskelligheder, der i den selskabs- og skatteretlige lovgivning. Diskussionen vil tage udgangspunkt i den kløft som kapitalejere og revisorer oplever i forbindelse med behandlingen af kapitalejerlån og den generelle forståelse af lovgivningen.

Kapitalejerlån er et yderst relevant og nutidigt emne, da det historisk har givet store udfordringer, og derfor er diskussionen om, hvordan lovgivningen ser ud i dag vigtig, og hvordan det måske kan gøres mere gennemsigtig. I samme forbindelse er det også muligt, i erhvervet som revisor, og med arbejdsopgaver indenfor området, at diskutere både regnskabsmæssige aspekter, og de pligter som revisor er underlagt.

Afsnittet vil også ligeledes benyttes til at diskutere vedtagelsen af det nye lovforslag, og hvilken betydning dette vil få både for kapitalejere, ledelse og revisor.

Kapitel tre har, som de to forrige, til formål at besvare problemformuleringens tredje underspørgsmål om, hvilke udfordringer der er omkring kapitalejerlån og rådgivers rolle i forbindelse med disse.

Dette kapitel afsluttes i den endelige konklusion, som er en opsamling af de to forrige delkonklusioner og med de vigtigste områder og pointer fra diskussionen. Kapitlet indeholder, foruden diskussion og den endelige konklusion, også et afsnit om perspektivering.

Perspektiveringen er et nærliggende område for afhandlingen, men som ikke har været aktuelt i forbindelse med besvarelse af problemformulering.

Samspelet mellem selskabsret og skatteret

Der har siden indførslen af LL § 16 E i 2012 været store udfordringer i forbindelse med opgørelse og behandling af både lovlige og ulovlige kapitalejerlån, dette skyldes primært at selskabsretten lovgiver på en måde, mens skatteretten lovgiver på en anden, til stor frustration for både kapitalejere og revisorer som er virksomhedens vigtigste sparringspartner.

Skatteministeriet forsøgte ved indførslen af SL § 210 i 2016 at lempe reglerne for, hvornår og hvordan et udlån kunne foretages lovligt fra et selskab til en kapitalejer og den øvrige personkreds. På den måde havde kapitalejere, revisorer mv. et fast lovgrundlag at støtte sig til. Det var i lovforslag L 23 beskrevet, at det var Skatteministeriets vurdering at en indførsel af SL § 210 ville tage behørigt hensyn til selskabets kreditorer. Med henblik på vedtagelsen, og bemærkningerne til lovforslag L 72, kan denne vurdering virke ”irrationel”, da Erhvervsministeriet med ophævelsen fortsat mener, at der selv uden SL § 210 er stillet tilstrækkeligt hensyn til selskabets kreditorer.

Da kapitalejerlån i vidt omfang omhandler ejerledede selskaber, kan grænsen mellem kapitalejeren og selskabet virke udvisket. Det ulovlige kapitalejerlån angår som redegjort kun kapitalejere med bestemmende indflydelse, hvorfor det kan være vanskeligt at skelne selskabets interesser fra kapitalejers. Eneanpartshaveren vil typisk også være direktør i selskabet og deraf tage de fleste af beslutninger. Eneanpartshaveren kan i tidligere tilfælde og fortsat fremadrettet have taget alle forholdsregler og overholdt den selskabsretlige lovgivning, men fordi denne har bestemmende indflydelse, så vil en sådan disposition i de fleste tilfælde blive anset som en hævnung uden tilbagebetalingspligt jf. LL § 16 E. Den manglende gennemsigtighed hos kapitalejere, gør at de i god tro kan foretage dispositioner ud fra et selskabsretligt perspektiv og reelt kan gå et helt regnskabsår uden at kende konsekvenserne. I flere tilfælde bliver kapitalejer først oplyst om konsekvensen ved statusrevisionen, og her kan der være sket væsentlige ændringer i både kapitalejers privatøkonomi og i selskabets egenkapital.

Det manglende samspil mellem selskabs- og skatteretten, giver kapitalejere i ejerledede selskaber en betydelig usikkerhed. Kapitalejernes mulighed for at foretage dispositioner med selskabets midler, ses ofte uden at de væsentlige formalia bliver overholdt. Her kommer holdningen ”at det er egne tjente penge”, og kapitalejeren kan alligevel ende med en betydelig beskatning, på trods af at have sikret, at det hverken har stillet selskabet eller dets kreditorer i en utilbørlig situation.

Det manglende samspil har gennem afhandlingen påvist at skabe betydelige konsekvenser for kapitalejere og disses nærtstående. Den selskabsretlige ophævelse af lovgivningen kan give en større grad af usikkerhed hos ledelsen, som tidligere havde et lovgrundlag at støtte sig til, og nu i større omfang fra et selskabsretligt perspektiv, selv skal påse at betingelser og formål er overholdt.

Det er igennem afhandlingen konstateret, at samspillet imellem selskabs- og skatteretten er et område som i stor grad har brug for en større gennemsigtighed, både for kapitalejere, revisorer og lovgivende institutioner. Generelt giver det for store udfordringer, at kapitalejerlån selskabsretligt gennem en længere årrække har kunnet været lovlige, men grundet at personen er kapitalejer og med bestemmende indflydelse, trodser skatteretten dette og beskatter lånet væsentligt hårdere, end under almindelige betingelser for udlodning af udbytte eller udbetaling via løn.

Ophævelsen af SL § 210 vurderes i sammenhæng til dette, ikke at have givet en øget gennemsigtighed eller samspil mellem de to lovgivninger. Den umiddelbare konsekvens af ophævelsen er, at kapitalejere og revisorer ikke længere har et fast grundlag at støtte sig til, hvilket kan virke som en direkte modsætning til større gennemsigtighed. Løsningen vurderes ikke at være fuldstændig ophævelse af bestemmelserne i hverken selskabs- eller skatteloven, nærmere en lovgivning indenfor begge områder, som giver et mere ensrettet resultat.

Der kan udover ovenstående gennemsigtighed, diskuteres et tidsperspektiv, hvor lån til kapitalejere m.fl., med tilbagebetaling indenfor det gældende skatteår, kan opnå frihed for beskatning. Modsat kunne lån som strækker sig på tværs af flere skatteår opretholdes i bestemmelserne for LL 16 E.

Ledelsesansvar

Ophævelsen af SL § 210 giver som redegjort og analyseret i de tidligere kapitler en ny balance, hvad angår fleksibilitet og ansvar hos både selskabets kapitalejere og den tilhørende ledelse. Det tidligere lovgrundlag i SL § 210 gav både begrænsninger og muligheder i forbindelse med udlån til kapitalejere og moderselskaber, men det er med ophævelsen helt fjernet. Dette kan ved første øjekast skabe et større pres på ledelsens vilje, dømmekraft og fremadrettede risikovurdering.

Fremadrettet vil der ikke, i selskabsretten, være et konkret lovgrundlag, som ledelsen kan støtte sig til. Det kan betyde, at ansvaret i et større omfang end tidligere, flyttes over på ledelsen og som i praksis kan blive tungt, da ledelsen førhen har kunnet støtte sig til relevante bestemmelser og nu i større omfang skal vurdere dispositioner i relation til kapitalejerlån, ud fra mere overordnede pligter. Pligterne er gennemgået i tidligere afsnit og lægger fremover langt større vægt på ledelsens vurderinger, hvad angår risiko og forsvarlighed og herudover større krav til dokumentation.

Dispositionerne må ikke stille nogle kapitalejere, ledelsesmedlemmer m.fl. i bedre stand end øvrige, og det skal altid ske efter en vurdering om selskabets interesse, kapitalberedskab samt hvordan dispositionen stiller selskabets øvrige kreditorer, foruden at lånet skal ydes på sædvanlige markedsvilkår. På den ene side bør ledelsen være rustet til at overholde disse pligter og have et tilstrækkeligt kendskab til virksomheden, men på den anden side kan det også virke omstændigt for ledelsen.

Ledelsens pligter kan, fra et risikomæssigt synspunkt, måske risikere at få en anden effekt end ved først antaget. Med ledelsens øgede ansvar og pligter, kan også følge bødestraf og erstatningsansvar, hvilket kan få ledelsen til at revurdere selv de mest hensigtsmæssige udlån. En konsekvens som følge af ophævelsen kan derfor blive en større usikkerhed hos ledelsen, da det selskabsretlige ansvar ikke er klart defineret, som det tidligere var i lovgrundlaget til SL § 210. Så på trods af at kapitalejere, ledelsesmedlemmer m.fl. har fået fri proces til at foretage dispositioner i henhold til kapitalejerlån, kan det medfølgende ansvar og pligter, være medvirkende til igen, at ville have et mere konkretiseret lovgrundlag.

Revisors pligt og ansvar

Et selskabs revisor spiller generelt en central rolle, revisor anses i dette henseende både som en slags kontrollant, rådgiver og endeligt samarbejdspartner i arbejdet med at få udført revisionen og opstille den afsluttende årsrapport efter korrekt gældende lovgivning. Revisor skal i forbindelse med revisionen kontrollere, om der er forhold som strider imod lovgivningen og kræver omtale i revisionserklæringen. Herudover skal revisor efter ophævelsen fremadrettet påse at ledelsens pligter er opfyldt, og de foretagne dispositioner er lovlige. Revisor er således fortsat underlagt at kontrollere, at ledelsen overholder gældende lovgivning, hvilket ikke umiddelbart medfører en lempelse af revisors pligter og ansvar.

Det forventes fra kapitalejers side, at revisor har den nødvendige viden og indsigt i området for kapitalejrlån. Det er derfor ofte et "usynligt" krav fra kapitalejer, at revisor er proaktiv og proaktivt rådgiver om potentielle konsekvenser ved foretagne dispositioner i henhold til området for kapitalejrlån. Et eksempel på god og proaktiv rådgivning hos revisor, er oplysning omkring de "utilsigtede" hævninger, herunder udbetaling af udlæg og/eller udbytte, som ikke overholder formalia herfor⁴⁰.

Det betyder, at revisors faglighed inden for både selskabs- og skatteret samt i dokumentationsøjemed skal være tilstrækkelig. Dette kan fra kapitalejers side anses som værende et helt fair krav, men med de komplicerede regler, som fortsat giver både revisorer, domstole og selv skattestyrelsen udfordringer, kan det være svært at tyde, hvornår fagligheden reelt er tilstrækkelig. En manglende indsigt eller opfølgning fra revisor kan i værste fald føre til kritik og i sidste ende ansvar, hvis den ulovlige disposition kunne være undgået ved en mere rettidig og korrekt rådgivning.

Revisor har ydermere ikke bemyndigelse til at foretage ledelsesbeslutninger, hvorfor det er selskabets ledelse der bærer det overordnede ansvar, og derfor kan en kritik af revisor virke utilsigtet. Revisors rolle består i området for kapitalejrlån, i stort omfang af at rådgive og vejlede ledelsen og dette bør revisor gøre ved at dokumentere sin rådgivning skriftligt og gøre kapitalejere, ledelse m.fl. opmærksom på, hvilke risici et kapitalejrlån kan medføre.

⁴⁰ <https://www.revisorgruppen.dk/ulovlige-kapitalejerlaan-er-fortid-eller-er-de-nu-ogsaa-det>

Løsningsforslag

Selvom det efter ophævelsen af SL § 210-212 er blevet lovligt i selskabsretligt perspektiv at yde lån til kapitalejere, er der som nævnt fortsat et ledelsesansvar og et kapitalberedskab at tage hensyn til. Ophævelsen betyder heller ikke, at alle udlån fra selskabet accepteres, hvis ikke der er sikret tilstrækkelig dokumentation og overholdelse af pligter. Et forslag til selskabets ledelse kunne, i sammenhold med en konkretisering af ansvar og pligter, være kravet om en intern politik med skriftlig dokumentation, under hvilke rammer og indenfor hvilke retningslinjer selskabet kan yde lånene. En intern politik i et selskab kunne indeholde nedenstående punkter:

- Krav om en skriftlig aftale med markedsvilkår.
- Bogføringsbalance for dokumentation af frie reserver.
- Ledelsen vurdering omkring at lånet er forsvarligt med begrundelse overfor kapitalberedskab samt løbende forpligtelser.

På den måde sikrer ledelsen at have handlet forsvarligt og i selskabets interesse. Dette er med til at mindske usikkerhed og risiko, samt at ansvaret placeres korrekt.

Det vil efter ophævelsen af SL § 210-212 i større omfang være revisors opgave at påse at kapitalejerlånene overholder krav til ledelsen, og derfor bør revisor proaktivt gøre følgende:

- Indhente låneaftaler som er oprettet i forbindelse med kapitalejerlån, uanset erklæringstype.
- Drøfte konsekvenser af kapitalejerlån med ledelsen i den indledende fase og huske at dokumentere forespørgsler og rådgivning i arbejds papirer.
- Drøfte muligheden for en mellemregningskonto, hvis der tidligere er konstateret kapitalejerlån eller et generelt stort privatforbrug hos kapitalejer.

På den måde sikrer revisor at have overholdt dele af sine pligter, som både kontrollant og rådgiver, og er med til at minimere risikoen for eventuelle konflikter med ledelse og myndigheder.

Konklusion

Overvejelserne om kandidatafhandlingen var at opnå en dybere forståelse for kapitalejerlån på det teoretiske og faglige område. Et område der er stiftet bekendtskab med igennem det daglige virke som revisor. Det helt overvejende formål var en undersøgelse af, hvilke udfordringer et kapitalejerlån kan give, både fra et selskabs- og skatteretligt synspunkt, men også om revisors pligter, og arbejdet i forbindelse med behandlingen af disse. Der er i afhandlingen søgt svar på, hvordan et kapitalejerlån behandles i praksis ud fra tidligere lovgivning, men også efter vedtagelsen af det nye lovforslag om ophævelsen af SL § 210, som også gav mulighed for en diskussion om, hvilken indflydelse ophævelsen ville få på området for kapitalejerlån.

Afhandlingens afsnit indeholdt i redegørelse, analyse og den endelige diskussion, har givet en teoretisk og praktisk forståelse til brug for besvarelsen af problemformuleringen som lød:

Hvad er udfordringerne med et kapitalejerlån i praksis og hvilken indflydelse får ophævelsen af selskabslovens §210?

Afhandlingen har redegjort for, at et kapitalejerlån skal behandles efter gældende lovgivning inden for både selskabsretten og skatteretten. Et kapitalejerlån som helhed er omfattet af lån, sikkerhedsstillelser samt at stille midler til rådighed for kapitalejere, direkte eller indirekte. Personkredsen som redegjort indeholder det første tvist mellem de to lovområder, hvor der selskabsretligt indgår både kapitalejere, ledelsesmedlemmer, et moderselskabs kapitalejere og ledelsesmedlemmer samt nærtstående til alle disse. I selskabsregi indgår kun kapitalejere med bestemmende indflydelse og disses nærtstående, som har lagt grundlaget til fortolkning af, hvad ”nærtstående” indeholder. Nærtstående er i lovgivningen defineret som ægtefælle, forældre, bedsteforældre, børn, børnebørn og ægtefæller til disse. Derudover er stedbørn og adoptivforhold inkluderet, mens det i flere afgørelser og bindende svar til SKAT, er konkretiseret, at samlevende samt søskendeforhold ligeså er inkluderet, på trods af ikke at være nævnt i bestemmelser til lovgivning.

Det ulovlige kapitalejerlån opstår, når en i personkredsen modtager et lån, en sikkerhedsstillelse eller stiller midler til rådighed for sig selv, fra kapital selskabet, og som ikke er nævnt i undtagelserne. I afhandlingen er den primære undtagelse medtaget. Denne

indeholder ”sædvanlige forretningsmæssige dispositioner” og er beskrevet som værende et led i almindelig samhandel på samme vilkår som øvrige kunder.

Konsekvensen af et ulovligt kapitalejerlån er også behandlet forskelligt. Selskabsretligt har et lån indtil 1. januar 2025 skullet forrentes efter gældende renteforhold og med krav om tilbagebetalingspligt. Skatteretligt anses lånet fortsat i dag, som en hævnning uden tilbagebetalingspligt, et tvist som i flere tilfælde har ført til dobbeltbeskatning og en generelt manglende sammenhæng mellem de to lovområder. Den manglende sammenhæng er blevet påvist i analysen med eksempler på, hvordan et selskabsretligt lovligt lån alligevel er blevet omfattet af LL §16 E.

Revisors opgaver og krav er ligeledes analyseret og vurderet. I det praktiske eksempel er case-virksomheden JN Murerfirma ApS gennemgået for, hvordan revisor praktisk har skullet behandle et ulovligt kapitalejerlån før ophævelsen af SL § 210. Hvis der på balancedagen eksisterede et ulovligt kapitalejerlån, skulle lånet forrentes efter gældende renteforhold, og den samlede fordring skulle præsenteres i balancen som ”tilgodehavende hos virksomhedsdeltagere og ledelse”, og herudover var og er der fortsat et notekrav til oplysning i årsrapporten om det samlede tilgodehavende, og hvilken rentefod der er anvendt. Behandlingen af JN Murerfirma ApS i et eventuelt koncernforhold er også igennem afhandlingen blevet analyseret. Et kapitalejerlån kan i et koncernforhold, rent praktisk ”flyttes” til moderselskabet, gennem en mellemregning, hvor der derved opnås et kreditorskifte fra datterselskab til moderselskab. Juridisk flyttes forpligtelsen i et koncernforhold til moder, hvor fordringen civilretligt kan udloddes til kapitalejer som enten løn eller udbytte.

I revisors erklæring skal revisor ved opdagelse af ulovlige kapitalejerlån, fremhæve oplysning om det ulovlige lån, og at ledelsen kan ifalde erstatnings- og straffeansvar. Ved uenighed med ledelsen, om forhold til oplysning i årsrapporten skal revisor ydermere tage forbehold i sin konklusion og uddybe forholdet.

Praktiske eksempler på reparation af ulovlige kapitalejerlån er også analyseret i afhandlingen, hvor det selskabsretligt foruden udbytte og løn er muligt at tilbagebetale lånet med likvide midler, men dette vil føre til en dobbeltbeskatning. Forholdet om dobbeltbeskatning er

vurderet en vigtig del af revisors rådgivning, da det ellers kan føre til kritik og være ansvarspådragende, hvis revisor har rådgivet forkert eller mangel på samme.

Analysen har også vist, hvordan en udlodning gennem udbytte, løn eller en kombination kan foretages, dette viser konkret hvor meget dyrere et ulovligt lån kan blive i modsætning til almindelig løn og udlodning af udbytte.

Afhandlingen har også redegjort for og analyseret, hvilken indflydelse ophævelsen af SL § 210 kan få. Med ophævelsen af lovgivningen på det selskabsretlige område for kapitalejerlån, er udlån i selskabsretligt regi nu blevet lovliggjort. Det har fra en teoretisk synsvinkel været vigtigt at forstå og analysere den nu tidligere lovgivning vedr. SL § 210, for at forstå hvorfor Folketinget her otte år efter har valgt at ophæve betingelserne igen.

Med en nærmere undersøgelse af lovforslaget og de tilhørende lovbemærkninger, er det konkluderet at selvom betingelserne for kapitalejerlånet selskabsretligt er ophævet, pålægger det fremadrettet blot ledelsen og revisor andre pligter. Selskabets ledelse vil fremadrettet have pligt til at påse, om et lån er i selskabets interesse, forsvarligt ift. selskabets kapitalberedskab samt at dispositionen ikke må skaffe kapitalejere eller andre i ledelsen en utilbørlig fordel. Derudover skal lånet fortsat være ydet på markedsvilkår og med skriftlig dokumentation.

Hos revisor er der ikke længere krav til at påse, om betingelserne for et lovligt lån er opfyldt, men det ændrer ikke på revisors pligt til at påse, at ledelsen har overholdt sine pligter, og der ikke er sket væsentlig overtrædelse af selskabs- og skattelovgivningen, hvor ledelsen kan ifalde erstatnings- og straffeansvar. Rent praktisk skal revisor fortsat efter ophævelsen i balancen præsenterer et udlån til kapitalejere eller ledelsesmedlemmer på en særskilt linje og oplyse dette i note, jf. notekravet. Med ophævelsen af SL § 210 udgår også bestemmelsen i SL § 215 om forrentning af mellemregningen, som ikke længere skal forrentes.

Afslutningsvis kan det igennem besvarelse af afhandlingens problemformulering konkluderes, at der hidtil har været store udfordringer forbundet med håndteringen af kapitalejerlån, fra et selskabs- og skatteretligt perspektiv. Ophævelsen af SL § 210 vurderes ikke umiddelbart at have den store effekt, da skattelovgivningens LL § 16 E består som hidtil, hvilket betyder at

kapitalejere med bestemmende indflydelse fortsat vil være omfattet af hævnninger uden tilbagebetalingspligt.

Perspektivering

Afhandlingen har i ovenstående konklusion besvaret problemformuleringen omkring udfordringerne ved kapitalejerlån, og hvilken indflydelse ophævelsen af SL § 210 ville kunne få. Det er i afsnit vedr. afgrænsning nævnt at afhandlingen afgrænser sig fra selvfinansiering som findes i SL § 206-209, men at dette vil være relevant i afsnittet omkring perspektivering.

Selvfinansiering i SL § 206-209 er ikke blevet ophævet som følge af vedtagelsen af lovforslag L 72, og består dermed på samme betingelser som hidtil. Selvfinansieringen indeholder den samme begrænsning for udlån som i SL § 210, men vedrører i stedet ydelse af økonomisk bistand til tredjemands erhvervelse af kapitalandele. Dette er defineret i SL § 206 således:

”Et kapitalselskab må ikke direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed for tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller i dets moderselskab”

Det fremgår dog yderligere af SL § 206 stk. 2 at:

”Hvis betingelserne i stk. 3 og §§ 207-209 om generalforsamlingens godkendelse, krav til beslutningens forsvarlighed, det centrale ledelsesorgans redegørelse og sædvanlige markedsvilkår er opfyldt, kan et kapitalselskab dog direkte eller indirekte stille midler til rådighed, yde lån eller stille sikkerhed i forbindelse med tredjemands erhvervelse af kapitalandele i selskabet eller i dets moderselskab”

SL § 206 stk. 3 omhandler, at det centrale ledelsesorgan skal sikre at der foretages en kreditvurdering af kredsen som selskabet yder den økonomiske bistand til.

Dermed kan et kapitalselskab, hvis der er foretaget en kreditvurdering af den omfattede kreds, og opfyldelse af SL § 207-209 yde lån, sikkerhedsstillelse eller stille midler til rådighed for en tredjemands erhvervelse af kapitalandele i et selskab eller dets moderselskab.

De øvrige betingelser i SL § 207-209 kan kortfattes til, at det centrale ledelsesorgan skal lave en skriftlig redegørelse om baggrund for forslag, selskabets interesse, betingelser, konsekvenser og endelig pris for kapitalandelene. Herudover skal dispositionen være

forsvarligt i forhold til selskabets kapitalberedskab og skal ydes efter sædvanlige markedsvilkår.

Det fremgår af lovbemærkningerne til lovforslag L 72, at hvis selskabet har ydet lånet i strid med ovenstående bestemmelser, er der krav om tilbagebetaling af hele beløbet inklusiv renteforhold i SL § 215, som også er defineret tidligere i afhandlingen.

Selvom der ikke er tale om reelle udlån i form af fysiske kontanter, er opmærksomheden på at selskaber kan foretage økonomiske dispositioner på vegne af en tredjemand, uden en skatteretlig konsekvens. I SL §206-209 kommer selskabs- og skatteretten ikke på tværs af hinanden, da en tredjemand ikke har tilstrækkelig ejerandel eller indflydelse, som kan gøre beskatning gældende i LL § 16 E. Dermed kan et selskab frit foretage dispositioner på vegne af uafhængige tredjeparter, hvis betingelserne er opfyldt.

Litteraturliste

Faglitteratur

Martin Chr. Kruhl & Ole B. Sørensen - Kapitalejerlån & selvfinansiering - 2014

Werlauff – selskabsret – 12. reviderede udgave – Karnov Group - 2023

EY – Indsigt i årsregnskabsloven 11. udgave – 2024/25

Artikler

<https://finans.dk/finans/ECE16745597/deloittepartner-skal-betale-stor-boede-for-ulovligt-millionlaan/>

<https://www.edisonlaw.dk/5-ofte-versete-aspekter-ved-kapitalejerlaan/>

https://www.ey.com/da_dk/insights/law/ophaevelse-af-selskabslovens-regler-om-kapitalejerlaan-fra-2025

<https://www.pwc.dk/da/artikler/2024/01/nye-afgoerelser-ulovlige-anpartshaverlaan.html>

<https://www.revisorgruppen.dk/ulovlige-kapitalejerlaan-er-fortid-eller-er-de-nu-ogsaa-det>

<https://www.rsm.global/denmark/da/da/news/aendring-af-praksis-ved-kreditorkifte-af-kapitalejerlaan>

Bekendtgørelser, lovforslag og lovbemærkninger

LBK nr. 1168 af 01/09/2023 – selskabsloven (før ophævelse)

LBK nr. 331 af 20/03/2025 – selskabsloven (efter ophævelse)

LBK nr. 42 af 13/01/2023 - ligningsloven

LBK nr. 1057 af 23/09/2024 - årsregnskabsloven

LBK nr. 460 af 03/05/2024 - kildeskatloven

LBK nr. 206 af 20/02/2025 – revisorloven

LBK nr. 459 af 13/05/2014 – renteloven

Lovforslag nr. L 23 – lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven - 2016

Lovforslag nr. L 72 – lov om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven - 2024

Lovforslag nr. L 199 – lov om ændring af ligningsloven - 2012

Studiemateriale

Påtegninger, protokol og kommunikation – Jesper Seehausen – Revision 1

Revisoransvar 3 og 4 – Paw Christensen – Revision 2

Vejledninger

<https://erhvervsstyrelsen.dk/vejledning-ophaevelse-af-bestemmelser-om-kontrol-med-kapitalejerlaan>

<https://www.fsr.dk/ny-vejledning-om-kapitalejerlaan-og-kapitalberedskab>

Juridisk vejledning – C.B.3.5.3.3 Aktionærlån

Afgørelser

SKM2023.273.HR – aktionærlån – nærtstående – kæreste

SKM2021.596.VLR – ligningslovens § 16 E – aktionærlån

SKM2020.325.LSR – lån over mellemregningen anset for udbytte

SKM2024.15.SR – bindende svar – lån til eneanpartshavers søster

SKM2024.14.SR – bindende svar – lån til eneanpartshavers bror

SKM2022.296.SR – bindende svar – udlodning af fordring

SKM2022.206.DEP – beskatning af aktionærlån